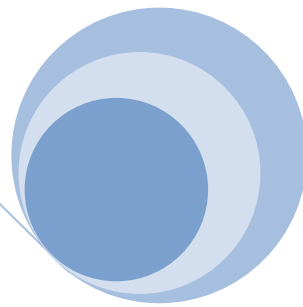
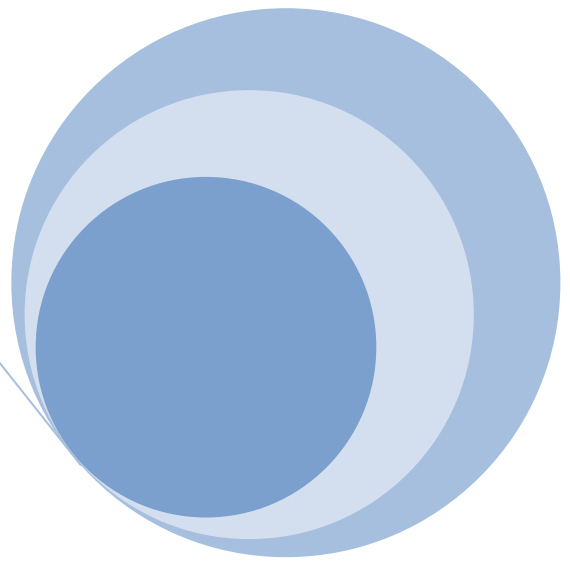

#

Politisk socialisering i Grønland

Blandt børn i Nuuk

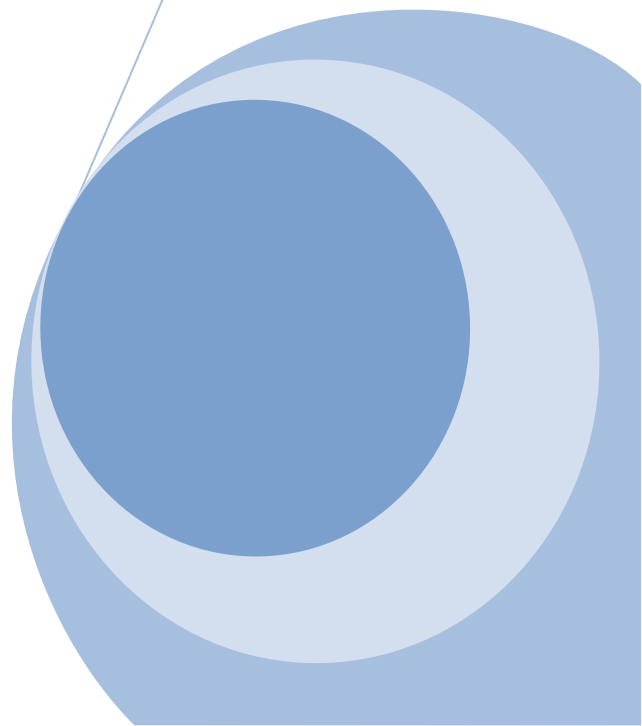
Hvilke sociale objekter knytter grønlandske børn sig til i år 2009 i det politiske system i Grønland? En kvantitativ undersøgelse af Skolebørn i Nuuk i foråret 2009.

Hanne Rasmussen

06-01-2010

Bachelor-projekt ved Institut for Administration

Vejleder: Pia Vedel Ankersen

Indholdsfortegnelse#

Figur og tabeloversigt.....	2
1. Indledning.....	3
1.1 Problemformulering:	5
1.2 Formål:	5
2. Eastons teori om Politisk socialisering.....	6
2.1 Eastons teori om det politiske system	7
2.2 Socialisering	9
2.3 Politisk Socialisering.....	11
2.4 Tre niveauer i det politiske system.....	15
2.5 Eastons modsigelser	16
2.6 Delkonklusion	17
3. En psykologisk socialiseringsteori	19
3.1 Delkonklusion:	22
4. Politisk socialisering i Grønland i et historisk perspektiv	23
4.1 Et Historisk tilbageblik.....	23
4.2 Det politiske system i Grønland	24
4.3 Socialisering af støtte i Grønland	26
4.4 Socialisering mellem generationerne i Grønland	27
4.5 Barnet og myndighederne i Grønland	28
4.6 Delkonklusion	29
5. Design og Metode	30
5.1. Procedure:.....	33
5.2 Indtastning:.....	33
5.3 Delkonklusion:	33
6. Dataanalyse	34

6.1 Tilknytningen til de sociale objekter i det politiske system.....	35
6.2 Spejling, sympati og hjælpere	40
6.3 Tilknytning til Autoriteter	44
6.4 Delkonklusion	46
7. Konklusion	47
8. Perspektivering.....	50
9. Litteraturliste:.....	51
Bilag nr. 1: Oversigt over Naalakkersuisut	53
Bilag nr. 2: Logoet for grønlands selvstyre.....	54
Bilag nr. 3: De deltagende skoler og antal deltagende børn.....	55
Bilag nr. 4: Oversigt over skolebesøg:.....	56
Bilag nr. 5: Spørgeskema dansk.....	57
Bilag nr. 6: Spørgeskema grønlandsk	64

Figur og tabeloversigt

Figur nr. 1: Eastons model for det politiske system.....	7
Tabel 1: De tre niveauer i det politiske system og typer af sociale objekter.....	35
Tabel 2. Fordeling på klassetrin med børnenes mening om hvilke sociale objekter de mener bedst viser hvad grønland er.....	37
Tabel 3: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter om de har valgt begge nationale fællesskabsobjekter.....	38
Tabel 4: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet med betydning for lovgivningen.....	39
Tabel 5: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter om de har valgt både Landstyreformanden og landstingsmedlemmet som dem der bestemmer mest, ved lovgivning i Grønland.....	40
Tabel 6: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter hvem de helst vil være.....	41
Tabel 7: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem der hjælper dem mest.	42
Tabel 8: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem de bedst kan lide.	43
Tabel 9: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af muligt svar fra Landstyreformanden hvis de skrev et brev til denne.....	44
Tabel 10: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem der er vigtigst at høre efter.....	45

1. Indledning

Politisk socialisering blandt grønlandske børn er kun blevet berørt sporadisk (se eks. Carlsen mfl.) Det kan undre, da Grønland er et land med en ganske særlig politisk udvikling, idet landet igennem 300 år har været en koloni under Danmark. Grønland og Danmark har dermed i årenes løb fået skabt mange bånd imellem sig. Grønland står nu overfor et helt nyt selvstyre og på længere sigt selvstændighed, hvori der tilstræbes at skabe en grønlandsk national identitetsfølelse.

I løbet af 50-60'erne udførte Easton i USA sine første undersøgelser med børn omkring politisk socialisering. (Easton & Hess 1960: 635 & Easton & Dennis 1965: 43) På Eastons tid, og også senere, så man på børn som værende blanke tavler (Easton & Hess 1962:232), som blot skulle oplæres til at have de "rigtige" politiske holdninger og være en del af samfundet. Før Easton var det kun i begrænset omfang at man udspurgte børnene selv, og de undersøgelser der fandtes var kun blevet udført på voksne. Noget af det Easton kom frem til var, at børn på et tidligere tidspunkt havde dannet sig nogle forståelser af det politiske liv. Han fortsatte sine undersøgelser og udvidede dem i årenes løb til at indeholde flere og flere elementer af det politiske liv, samt flere og flere klassetrin.

I 2001 fortsatte Pia Vedel Ankersen dette arbejde på danske skolebørn, og fandt også her frem til, at børn allerede i en meget tidlig alder har dannet sig politiske holdninger og har en forståelse for det politiske system.

Dette projekt vil videreføre denne politiske socialiserings tradition med en undersøgelse af den politiske socialisering af grønlandske børn på tre forskellige klassetrin og 4 forskellige skoler i Nuuk. Formålet med dette projekt har således været at udvikle et grønlandsk spørgeskema til undersøgelse af politisk socialisering, hvilket var min opgave i kraft af mit job som studentermedhjælper i samarbejde med Pia Vedel Ankersen. Desuden var formålet at indsamle data til denne bachelor opgave ved hjælp af det udviklede spørgeskema. Mine data om de grønlandske børn bliver således indsamlet ved hjælp af et spørgeskema, som oprindeligt blev udviklet af Pia Vedel Ankersen, men grønlandiseret¹ af mig.(se bilag 5 og 6)

En undersøgelse af børns politiske socialisering i Grønland er interessant at gennemføre af flere grunde. For det første fordi det er et emne, som aldrig har været undersøgt i Grønland før. Under valgkampene laver statistikere den ene holdningsundersøgelse efter den anden, men der er ingen som før har undersøgt hvad børnene egentlig synes. Det er altid spændende at være først på et område og på denne måde få lov til at være med til at tage de første spadestik i

¹ Ved grønlandiseret forstås, oversat til grønlandsk, samt ændring af de sociale objekter til det jeg mente var de grønlandske sociale objekter.

undersøgelsen af politisk socialisering blandt børn i Grønland. For det andet er dette emne spændende at undersøge idet Grønland i kraft af, at have været en dansk koloni i mange århundreder, højst sandsynligt vil vise blandede identitets skabende sociale objekter blandt børnene. For det tredje fordi Grønland er på vej til at adskille sig mere og mere fra Danmark og er på den måde i gang med at skabe sig sin egen identitet som Land. Det vil derfor være yderst interessant at se hvilke sociale objekter de grønlandske børn knytter sig til.

Denne bachelor-opgave startes med i kap 2 at beskrive Eastons teori om det politiske system, samt en beskrivelse af politisk socialisering ifølge Easton, Sabroe og Berger & Luckmann. Undervejs i gennemgangen beskrives de undersøgelser Easton & Hess, samt Easton & David udførte i årene 1960-65 om politisk socialisering blandt amerikanske børn. Disse teoretikere er først og fremmest valgt fordi de har udfærdiget nogle interessante og nytænkende studier i Amerika og for det andet fordi der er god mulighed for selv at gennemprøve deres undersøgelser. Derudover medtages korte beskrivelser af blandt andre Berger & Luckmann, Flavell, Harris, Kristensen, Sabroe og Petersen for at gøre den teoretiske gennemgang stærkere².

I kapitel 3 kritiseres Eastons teori med henblik på hans syn på barnet som en blank tavle, og der diskuteres en alternativ teori som i stedet ser børn som konstruktive tænkere. Derefter beskrives i kapitel 4 hvorledes Eastons beskrivelser passer til de grønlandske forhold. I kapitel 5 beskrives designet og metoden. I kapitel 6 analyseres og sammenholdes ved hjælp af SPSS data i forhold til teorierne. I kapitel 7 konkluderes på Eastons teori, min teori om socialisering i Grønland, og hvad resultaterne har vist, samt om de opstillede hypoteser er blevet af - eller bekræftet. I kapitel 8 ses der fremad og perspektiveres over projektet, og hvad det kan bruges til fremover. Som det sidste finder man i kapitel 9 litteraturlisten og efterfølgende bilagene med blandt andet spørgeskemaet som er anvendt til denne undersøgelse af grønlandske børns politiske socialisering.

Håbet er at denne opgave, vil være med til at bidrage til mere viden om grønlandske børns politiske socialisering da emnet er uberørt landskab.

² Se litteraturlisten

1.1 Problemformulering:

1. Ved børnene hvem der ”bestemmer”
2. Har kongehuset (dronningen og kronprinsen) nogen betydning for de grønlandske børn?
3. Hvilke udvalgte politiske figurer får de grønlandske børn først øje på?
4. Vil de grønlandske børn være i stand til at afgøre hvilke objekter, som er symbolerne for Grønland?
5. Er de grønlandske børn påvirkede af den mangeårige fælles historie med Danmark?
6. Hvilke politiske objekter vil de grønlandske børn vælge i sammenligning med de amerikanske og danske børn?
7. Vil de grønlandske børn også med stigende alder flytte deres fokus fra de konkrete sociale objekter til de abstrakte sociale objekter?

1.2 Formål:

Formålet med denne undersøgelse er, at udvikle et grønlandsk spørgeskema til undersøgelse af politisk socialisering i Grønland og derefter undersøge grønlandske børns politiske socialisering i dagens Grønland. Målet er at undersøge om grønlandske børn på samme måde som danske og amerikanske børn relaterer sig til få politiske og sociale objekter først i det samfund de vokser op i, samt om børnene med stigende alder, bliver bedre til at differentiere mellem de sociale politiske objekter i det grønlandske samfund.

2. Eastons teori om Politisk socialisering

I dette kapitel redegøres der for Eastons beskrivelse af den politiske socialisering. Fokus vil være på det politiske system og her specielt hvorledes Easton mener den politiske socialisering fungerer på input siden af det politiske system. I forlængelse heraf gennemgås hvorledes socialisering af støtte foregår. Det er således denne støtte som er det vigtige i denne bachelor opgave, og den som der vil blive vendt tilbage til i resten af opgaven. Der vil også komme ind på de to typer af socialisering som foregår mellem generationerne i form af vertikal og horisontal stabilitet. I kapitlet gengives endvidere fra Eastons undersøgelser af amerikanske børn, forholdet mellem barnet og præsidenten. Der tages således udgangspunkt i det amerikanske politiske system. Undervejs beskrives de 3 niveauer fællesskabet, regimet og regeringen i det politiske system. Kapitlet sluttet af med en gennemgang af Eastons modsigelser og en kritik af disse.

Denne redegørelse leder frem til en diskussion af Eastons antagelse om barnets sind. Easton antog at barnet fødes med et sind som en blank tavle (Easton & Hess 1962:232), som også fremgår af side 13. Dette leder til et problem i forhold til at Easton med sine undersøgelser konkluderer at barnet meget tidligt er følelsesmæssigt tilknyttet og involveret i det politiske system. Ved hjælp af deres undersøgelser af børns opfattelser af Regeringen, regimet og præsidenten i årene 1960-1969 viser Easton, Hess og Dennis dog at børn allerede i 2 klasse viser interesse og viden omkring disse emner. (Easton og Hess 1960, 1962, Easton og Dennis 1965, 1969, Easton 1968) Dette undrer Easton sig over idet han siger: "(...) *adults (...) show a strong tendency to shelter young children from the realities of political life.*" (Easton 1962: 244)

Her kan ses det at Easton mener, at de voksne forsøger at afskærme børnene fra det politiske liv. Og på trods at dette viser det sig at: "*Yet children know very little about the formal aspects of the regime and much less, if anything, about its informal components. How then do they acquire and develop ties to the structure of a regime about which they have negligible and blurred information and equally little understanding?*" (Easton 1962: 240)

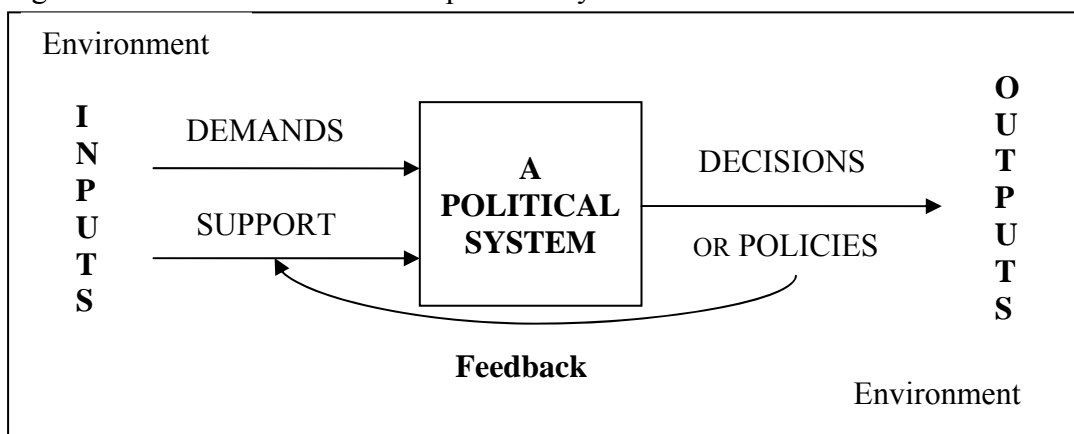
Citatet viser hvordan Easton undrer sig over børnenes tilknytning til det politiske system, på trods af, at deres informationer om det er meget ubetydelige, og selvom deres forståelse af systemet og hvorledes dets formelle og uformelle komponenter fungerer sammen er meget lille. Denne undren over barnets meget tidlige involvering i det politiske system, kunne tyde på, at det kunne være hensigtsmæssigt med et andet teoretisk perspektiv på barnets sind, end forestillingen om den blanke tavle. Gennemgangen af politisk socialisering afsluttes derfor med en fremstilling af et kognitionspsykologisk funderet perspektiv i kapitel 3. I dette perspektiv anskues mennesket

som en tilpasning til samarbejde, hvilket implicerer at barnets sind groft sagt anskues som forprogrammeret til gennem meget lidt input at danne tilknytninger til fællesskaber og andre mennesker. Denne teoriretning er fra 1960'erne og den blev blandt andre fremlagt af Flavell i 1992 og senere af Judith Rich Harris i sin bog "myten om børns opdragelse" fra 1998.

2.1 Eastons teori om det politiske system

Easton skriver i udgivelsen "An approach to the analysis of political systems" I: World politics, fra 9. april 1957 om politik, "at studiet af politik handler om at forstå hvorledes autoritative beslutninger bliver taget og udført i et samfund" (Easton 1957 oversat af Carsten Jensen: 30). I Eastons forståelse er et politisk system et system, som tager autoritative beslutninger for et samfund, og hvor de fleste medlemmer af samfundet accepterer disse beslutninger det meste af tiden (Easton og Dennis, 1969: 4) Hvorfor er det i denne opgave interessant at høre om Eastons politiske system? Grunden til dette er, at for Easton er politisk socialisering en mekanisme til opbygning af diffus støtte til det politiske system, som bliver beskrevet grundigere på side 8-9 i afsnittet om støtte. For at forstå hvorledes det politiske system fungerer, har man brug for kunne beskrive de enkelte dele i dette system, hvordan de fungerer enkeltvis og hvordan de hænger sammen med de andre dele i systemet.

Figur nr. 1: Eastons model for det politiske system

(Easton 1957: 384)

Det som denne figur viser, er det politiske system, som ses i midten af figuren. Til det politiske system tilføres inputs i form af demands (krav) og support (støtte). Ud fra systemet kommer decisions (beslutninger) eller policies (politikker) og bliver i sidste ende til outputs. Beslutninger vil føre til feedback som igen fører tilbage til input-siden. Rundt om det politiske system har vi omgivelserne som Easton beskriver som værende de økonomiske,

sociale/kulturelle, internationale og naturgivne omgivelser. Omgivelserne påvirker således det politiske system udefra og kommer således med feedback, krav og støtte til systemet og holder det derved i gang. (Easton 1957: 384-385)

I det følgende beskrives figuren mere indgående. Beskrivelsen ligger op til en beskrivelse af hvorledes politisk socialisering fungerer i forhold til det politiske systems virke.

2.1.2 System input:

Det, som ifølge Easton holder systemet i gang er det, som han kalder Input, som findes i to forskellige former, input som *krav* og input som *støtte*. (Easton 1957: 387-391)

Kravene til det politiske system kommer fra selve befolkningen eller fra grupper i befolkningen i det omgivende samfund, som formulerer disse ud fra deres egen specielle kultur og mål. I nogle kulturer bliver værdier som f.eks. materielle goder, succes, fritidsaktiviteter, og rationel effektivitet vægtet højt. (Easton 1957: 388) I den vestlige verden er det f.eks. frihedsrettighederne (ytrings-, trykke- og forsamlingsfrihed), som er de værdsatte værdier. (Kristensen 1993: 48-49)

En af de måder, hvorpå systemet kan forstærke båndene mellem dets medlemmer og systemet er ved at tage beslutninger der opfylder nogle af medlemmernes (befolkningens) krav. Når disse krav bliver opfyldt giver det således befolkningen grund til at støtte systemet. (Easton 1957: 396)

I de fleste regeringer eller i de politiske partier i regeringen, kan der endvidere opbygges en reserve af støtte, som med et andet ord kan kaldes goodwill. Denne reserve vil føre regeringen igennem hårde tider, og derfor behøver systemet ikke at opfylde *alle kravene* fra dets medlemmer så længe det har opbygget en vis reserve af støtte igennem årene. (Easton 1957: 396)

2.1.3 Støtte (opbakning):

Støtte definerer Easton og Dennis som: "*feelings of trust, confidence, or affection, and their opposites that may direct to some object.*" Hvis støtten er positiv kan man godt lide et objekt, og hvis støtten er negativ, kan man ikke lide objektet. Her forstås støtten som begge dele. (Easton og Dennis 1969: 57)

Den støttende adfærd kan deles op i to former. For det første kan det være i form af handlinger hvor man promoverer mål, interesser og handlinger for en anden person. For det andet kan støttende adfærd involvere de interne ikke observerbare handlinger eller sagt med andre ord den diffuse støtte. Disse handlinger kaldes følelsestilstande eller (politiske)

forestillinger³, gennem hvilke en person relaterer sig til sociale objekter, i form af politiske institutioner og personligheder (Easton 1969: 5) og som kan ses når man f.eks. snakker om en mand som er loyal overfor sit parti, knyttet til demokratiet, eller er patriotisk. (Easton 1957: 390-391) Diffus støtte er modsat støtte på baggrund af ens egeninteresse, som opfyldes af systemet.

Det er således denne støtte til det politiske system, der for Easton er essentiel i den politiske socialisering, da børnene i samfundet bliver oplært til tidligt at værne om og holde af personerne og objekterne i det politiske system. Når de Amerikanske børn i undersøgelse blev bedt om at opremse de ting de synes bedst om i deres land, faldt valgene for de politiske objekter på: stoltheden over præsidenten, politibetjenten, flaget og friheden, hvoraf kun det ene objekt, *frihed* er et upersonligt abstrakt symbol. (Easton og Hess 1962: 237-238) I Easton og Hess' undersøgelse af børnenes tilhørsforhold til det politiske system i 1962, viser det sig, som ved de andre undersøgelser af børn, en tendens til at barnet viser stærke følelsesmæssige tilhørsforhold uden en egentlig rationel forståelse eller evne til at rationalisere de politiske holdninger. (Easton og Hess 1962: 237-238) Hos de 12-13-årige børn kunne det ses at de varme følelser, som de allerede havde dannet imod de politiske personligheder (præsidenten og politimanden) nu også havde flyttet fokus over på de mere upersonlige objekter så som demokratiet, ytringsfriheden, regeringen, pressen og friheden til at vælge beskæftigelse. (Easton og Hess 1962: 237-238)

En støttende følelestilstand eller energi i form af handlinger eller (politiske) forestillinger som både fremmer og modarbejder et politisk system, er vigtige for opretholdelsen. (Easton, 1957: 390) Hvis medlemmerne i det politiske system er dybt tilknyttet til deres system, så er sandsynligheden for at de vil agere på en sådan måde at de underminerer deres system være meget lille. (Easton 1957: 391) Denne støtte vendes der tilbage til i afsnittet om "politisk socialisering" på side 11-13.

2.2 Socialisering

For at kunne beskrive hvad politisk socialisering er, bliver det nødvendigt kort at beskrive hvad socialisering er.

Ifølge Knud Erik Sabroe (Sabroe 1989) er socialisering den påvirkning, de enkelte individer i et givent samfund får, og som gør dem i stand til at overleve i samfundets sociale og fysiske verden, og på denne måde bliver de i stand til, at videreføre samfundet. Vi skal således igennem en række indlæringsprocesser for at kunne blive et "samfundsintegreret menneske". Sabro skriver, at "Socialisation er en dialektisk proces – mellem et individ og et givet samfund

³ Orientations = forestillinger, oversat af Pia Vedel Ankersen i Ankersen 2006

(med dets materielle og kulturelle betingelser) – som livet igennem danner grundlag for individets selvudvikling og samfundets ændringsproces.” (Sabroe 1989: 86)

Socialisering kan fortolkes som værende med til system vedligeholdelse på to måder; *Vertikalt* (på tværs af generationerne - op og ned) og *horisontalt* (inden for generationerne - fra side til side) (Easton 1968: 135)

2.2.1 Vertikal stabilitet (mellem generationerne)

Funktionalistisk analyse påstår, at hvis et system skal opretholde sig selv, skal de nuværende generationer kopiere sig selv i de kommende generationer. (Easton 1968: 136) Dette forløb kaldes med andre ord primærsocialisering (eller nærkontakt socialisation) og beskrives som værende det forløb, hvori man lærer den kognitive, emotionelle og sociale udvikling i de første leveår. Dette sker ved barnets interaktioner med andre mennesker, som gavner barnets sprogudvikling og interesser, dets udfoldelsesmuligheder, selvstændighed og sociale forståelse. Den vigtigste socialiserende faktor i primærsocialiseringen er Familien, (Sabroe 1989: 90) som også af Berger og Luckmann kaldes de signifikante andre bestående af far, mor, bedstemor, storesøster, osv. (Berger og Luckmann 1990: 156) Men i denne formulering fungerer f.eks. kernefamilien i ens voksne liv også som en primær socialiseringsfaktor her kaldet for nærkontakt socialisering. (Sabroe 1989: 90) Barnet overtager i primærsocialiseringen de signifikante andres roller og holdninger, og gør dem til sine egne. (Berger og Luckmann 1990: 155)

Berger og Luckmann ser primærsocialisering som en fortløbende dialektisk proces, hvor barnet externaliserer sin egen væren i samfundet, samtidig med at han internaliserer den som en objektiv (upersonlig) virkelighed. Barnet overtager således sin verden som allerede er beboet af andre, og denne kan efterfølgende skabes om eller genskabes. Man definerer således fælles situationer med andre. (Berger og Luckmann 1990: 154)

Den verden der bliver internaliseret under primærsocialiseringen er meget dybere rodfæstet i bevidstheden end verdener, der internaliseres under sekundærsocialiseringer. (Berger og Luckmann 1990: 158-159)

2.2.2 Horisontal stabilitet (intragenerationel):

Når man ser på den dominerende voksne generation i et politisk system, ser man tydeligt at medlemmerne er i stand til at løse deres problemer på nogle internt forudbestemte måder. Dette ses ved deres lighed af synspunkter og opførsel, hvilket også bidrager til en indre harmoni i gruppen. (Easton 1968: 137)

Horisontal stabilitet kaldes med andre ord sekundær socialisation (den centralt styrede) som er en fortsættelse af primær-socialiseringen og som har til formål, at videreudvikle de opnåede færdigheder man har fået i denne. Socialiseringen afspejler således samfundssynet, og hovedvægten ligger i børne- og ungdomsårene. Måden hvorpå man bliver ”styret” i denne anden proces er ved at de enkelte individer gang på gang bliver udsat for eller selv søger imod aktiviteter, der udvikler deres kognitive udvikling. (Sabroe 1989: 91)

I sekundær-socialiseringen internaliseres de ”sub-verdener” der findes i det givne samfund, til forskel fra den basis verden som er blevet internaliseret i primær-socialiseringen. En sub-verden kan sammenlignes med de inddelinger der findes i militæret blandt fodfolk og kavaleri, og består af de forskellige klasser i samfundet. (Berger og Luckmann 1990: 164)

Et eksempel på sekundær-socialisering kan uddybes ved at forklare hvorledes man lærer et nyt fremmedsprog; I starten oversætter man hele tiden ord til sit modersmål, som er lært under primær-socialiseringen, men med tiden er man blevet så god til det nye sprog at oversættelsen bliver unødvendig og man kan ”tænke” med sit nye sprog, og på samme måde vil den nye verden man socialiseres ind i, efterhånden blive ligeså naturlig som den først socialiserede verden.

(Berger og Luckmann 1990: 167)

Denne beskrivelse af socialisering kan nu føres videre til den politiske socialisering.

2.3 Politisk Socialisering

Som nævnt under Eastons politiske system kan et samfund genere støtte til det politiske system ad to veje;

1. via de outputs i form af politiske beslutninger, som opfylder samfundsmedlemmernes krav, som beskrevet under system input på side 8.
2. Via politisk socialisering, som for Easton er den komplicerede proces hvori reserven af støtte til et system igennem tidligere beslutninger bliver dannet og forstærket. (Easton, 1957: 397)

Easton og Hess definerer således politisk socialisering som: *“Political socialization I shall define restrictively as those developmental processes through which persons acquire political orientations and patterns of behavior.”* (Easton, 1968:125, Easton og Dennis 1969: 7).

Politisk socialisering er således de udviklingsmæssige processer igennem hvilke, politiske forestillinger, adfærdsmønstre og symboler bliver lært og internaliseret⁴, gennem hvilke de politiske normer bliver implanteret, politiske roller institutionaliseret og politisk konsensus oprettet, enten effektivt eller ineffektivt. (Easton 1968: 133) Her forstås politiske forestillinger

⁴ Indstuderet.

som værende opfattelser (kognition, viden), hengivenhed (følelser og holdninger⁵) og evalueringer (værdier og normer). Disse følelser bliver i begyndelse vendt mod sociale objekter i det politiske system, så derfor handler socialisering for Easton om barnets tilknytning til sociale objekter og det er igennem denne tilknytning barnet danner forestillinger om det politiske system og delene idet.

Under sin opvækst skal man lære at absorbere alle de forskellige overbevisninger mod de politiske forhold, som man forventes at have i lige netop det samfund man vokser op i. De mekanismer der står bag denne oplæring har stor betydning for, hvordan man forstår den måde et politisk system generer og akkumulerer en større eller mindre reserve af støtte og opbakning til det politiske system på. I det følgende fremhæves tre måder hvorpå denne opbakning til det politiske system opbygges.

1. Oplæringen eller den politiske socialisering stopper ikke efter en bestemt periode for individet, og har nok sin største betydning i teenageårene. (Easton 1957: 398) Denne sætning er en modsigelse til det Easton fremlægger i sine senere udgivelser. (Se afsnittet om Eastons modsigelser på side 16-17)
2. Det faktiske forløb af politisk socialisering bringer et komplekst netværk af belønninger og straffe i drift, som får os til at føle os værdige, ønskede og respekterede, hvis vi konformerer os til de generelt accepterede fortolkninger af politiske mål i vores samfund og ved at underligge os de institutionelle forpligtelser der forventes af os i det givne samfund. (Easton 1957: 398)
3. De midler hvorpå man kommunikerer de mål og normer til andre på, plejer at gå igen i alle samfund. De mangeartede politiske myter, doktriner og filosofier transmitterer en vis forståelse af mål og normer. Det betydelige led i denne kæde er ifølge Easton forældre, søskende, ægtefæller, lærere, organisationer og sociale ledere, samt blandt andre fysiske symboler såsom flag, totems, ceremonier og ritualer fyldt med politisk betydning. (Easton 1957: 399)

De tidligere processer hvori de tidlige holdninger og adfærd er dannet, er vigtige at tage hensyn til, da de skal være med til at forklare den nuværende og fremtidige viden, samt de værdier og følelser de involverede personer har. Easton og Dennis ser ikke på et bestemt tidspunkt i fortiden men på sekvenser af tidsperioder for at finde en sammenhæng mellem de nuværende holdninger og adfærd og af et karakteristisk udviklingsforløb. Socialisering er kendt som en kontinuerlig proces, som ikke stopper på noget bestemt tidspunkt, men som fortsætter igennem hele livet (Easton og Dennis 1969: 8). I Eastons og Dennis' perspektiv er

⁵ Attitudes = Holdninger.

socialiseringen således aldrig total og aldrig afsluttet på samme måde som Berger & Luckmann beskriver processen (Berger og Luckmann, 1990)

Easton og Dennis definerer ikke om børnene erhverver deres holdninger og adfærdsmønstre fra andre eller ud fra egne oplevelser. De forklarer heller ikke som tidligere definitioner ofte har gjort, hvem eller hvad, der socialiserer børnene. Deres definition hentyder heller ikke til de systematiske konsekvenser socialisering har for systemet, f.eks. om det tjener til at afbilde, stabilisere eller nedbryde et system. (Easton og Dennis 1969: 9)

De funktionalistiske studier af socialisering prøver at forstå, hvordan personer lærer at passe ind i et allerede eksisterende mønster af roller eller i en kultur, som om denne struktur og kultur bare var derude et sted, og ventede på at blive gengivet på barnets Tabula Rasa⁶. (Easton 1968: 135)

I sin udgivelse fra 1962 skriver Easton: ”*Each new generation emerges upon the political scene as a tabula rasa, politically speaking, upon which a political system must seek to imprint its image, however varying its measure of succes, if it to persist in some form*” (Easton og Hess 1962: 232) I dette citat giver Easton udtryk for, at han mener, at ethvert politisk system må indtrykke (eller kopiere) sit billede på de kommende generationers tabula rasa (eller blanke tavler) hvis det skal kunne bestå. Dette udsagn vil gennemgås i kapitel 3.

2.3.1 Barnet og præsidenten:

Easton og Hess skriver at socialisering imod politiske holdninger kun er blevet undersøgt blandt de unge i high school årene (i alderen 14-17) og blandt voksne, ud fra den antagelse om, at det kun er i teenageårene og efterfølgende man først bliver interesseret i politik. (Easton og Hess 1962) Derfor udførte Easton o.a. omfattende undersøgelser af børn og unge i årene 1960-1965. Data fra Easton og Hess' undersøgelser indikerer flere ting:

1. For de fleste børn begynder erkendelsen om en autoritet uden for familien og skolen i form af et personificeret billede. (Easton og Hess. 1962: 241) Barnet ser således først en person i stedet for en upersonlig gruppe eller institution⁷, og Easton og Hess foreslår således, at det første skridt i politisk socialisering er færdigt med praktisk talt ingen viden om den politiske figur. Det eneste børnene ved er altså, at den politiske figur er en autoritativ figur, med en status der overstiger den autoritet fra forældrene, som barnet har været vant til før. (Easton og Hess 1960: 643)

⁶ **Tabula Rasa** er et latinsk udtryk der betyder *ubeskrevet tavle* og kendetegner den ide, at bevidstheden er tom som en ubeskrevet tavle før den har modtaget erfaringers indtryk. Ifølge [John Locke](#) har mennesker ingen medfødte ideer. (Fra Politikens filosofi leksikon)

⁷ Dette ses ikke kun hos børn, men ses også i f.eks. krige hvor det sjældent er arméer eller grupper i hæren der fremhæves som helte men oftere enkeltpersoner så som generaler eller flyveesser, som er nemmere at forholde sig til for den almindelige mand.

2. Dette personificerede billede er repræsenteret af politimanden og præsidenten, (Easton og Hess 1962: 240) som fungerer som et midtpunkt for barnets nyligt opfattede politiske fællesskab på et nationalt niveau. (Easton og Hess 1960: 634) Dette stemmer overens med de undersøgelser, som Easton Dennis udførte på amerikanske skolebørn i 1965, hvor det viste sig, at de første politiske objekter, som de amerikanske børn ser, er USA's præsident og politimanden. (Easton og Dennis 1965: 44)

Når de yngste børn blev spurgt om, hvem der laver lovene, svarede de konsekvent i præsidentens favør. Nogle gange så man at børnene også valgte senatet, kongressen eller domstolene. For de fleste børn står præsidenten dog på dette tidspunkt som hele den politiske struktur. (Easton og Hess 1962: 242)

3. Barnet viser sig at have udviklet et stærkt følelsesmæssigt tilhørsforhold, uden en egentlig rationel forståelse af myndighederne. Dette medfører at børnene udvikler positive følelser for myndighederne (i USA) længe før de ved hvad myndighederne egentlig laver (Easton og Hess 1962: 240) Præsidenten ses som samlingspunktet for hele den udifferentierede regering, på alle niveauerne. (Easton og Hess 1960: 634-635) Ved at idealisere myndighederne og faktisk se dem som venlige, omsorgsfulde og kloge, er barnet i stand til at imødekomme den frygt og håndtere følelsen af magtesløshed som er vakt af hans egne afhængige tilstand. Barnet lærer også at idealisere myndighederne ud fra det de lærer fra de voksne. (Easton og Hess 1962: 243-244)

Denne store idealisering af myndighederne kan afspejle vigtige psykologiske behov hos barnet og de sandsynlige konsekvenser af denne idealisering er klare: For det første at det bliver nemt for den opvoksende generation at udvikle de stærke følelser mod det politiske system, der er nødvendige. Og for det andet vil de følelser der er opstået mod præsidenten kunne blive omformet til også at gælde de andre dele i det politiske system, som derved er en vigtig faktor til stabiliteten. (Easton og Hess 1962: 243)

Grunden til at kritik mod den siddende præsident ikke smitter af på selve rollen, er ifølge Easton og Hess' data børnenes stærke forældre-binding som flyttes over på præsidenten og embedet i sig selv. Barnet ser derfor både sin far og præsidenten som ideelle autoritets figurer. (Easton og Hess 1960: 640)

Selv når barnet kender vicepræsidenten, ses han ofte blot som en støtte til præsidenten, og sammen med Senatet og Repræsentanternes Hus er han underordnet præsidenten, og de får alle ordrer fra præsidenten. (Easton og Hess 1962: 241)

4. Præsidenten virker som et centralt omdrejningspunkt og derved som et springbræt til barnets voksende forståelse for alle andre elementer i det politiske system. (Easton og Hess 1960: 635)

Når barnet på denne måde ser præsidenten som værende hele den politiske struktur, giver det ham et enkelt referencepunkt, som er nemt at identificere sig med. I andre systemer kan det være en konge, en høvding eller en stor leder der tager præsidentens plads, (Easton og Hess 1962: 241) og disse personers overlegne rolle er tydelig da de tidligt bliver præsenteret for børn igennem bøger, fjernsyn og tegneserier. (Easton og Hess 1960: 643)

2.4 Tre niveauer i det politiske system

Støtten henvendt mod et politisk system kan blive brudt ned i tre elementer:

1. Fællesskabet, som er Det politiske fællesskab. Der er intet politisk system, som kan blive ved med at fungere hvis ikke medlemmerne af systemet er villige til at støtte en gruppe iblandt sig, som vælger at løse uoverensstemmelser eller fremme beslutninger igennem fredelige handlinger i fællesskab.⁸ (Easton 1957: 391) Medlemmerne af systemet identificerer hinanden som en del af dette fællesskab og ekskluderer andre i forhold til nogle fælles accepterede kriterier som f.eks.: territoriale, slægtskabsmæssige eller borgerskabsmæssige bånd. (Easton 1957: 392) Det politiske fællesskab kræver, at der i befolkningen findes en "vi"-følelse, som gør at alle i befolkningen er enige om at de tilhører den samme gruppe. (Easton 1957: 392)

2. Regimet, består af alle de arrangementer, som regulerer den måde hvorpå kravene til systemet bliver afgjort på og hvilken måde disse beslutninger bliver implementeret på. Det er de såkaldte spillerregler, i hvilket lys medlemmerne af regimet bliver legitimeret og accepteret af størstedelen af befolkningen som værende autoritative. (Easton 1957: 392) Af regimetyper findes der f.eks. de totalitære, autoritative og demokratiske regimer.

3. Regeringen (the Government). Medlemmerne skal ikke kun acceptere spillereglerne for det politiske system, men også acceptere den regering, som forhandler sig til disse løsninger. (Disse er de valgte medlemmer) (Easton og Dennis 1969: 60)

Disse tre former for støtte vil således ikke kunne adskilles fra de andre to, og vil i de fleste tilfælde være sammenflettede. For at kravene kan blive til output er det således nødvendigt at medlemmerne er klar til at støtte det politiske fællesskab og støtte de regler for de fælles handlinger, som vi kalder regimet. (Easton 1957: 393-394)

Som det også fremgik af Easton og Hess' undersøgelser fra 1962, har det vist sig at på det tidspunkt hvor børn når til 7. og 8. klasse, har de fleste af dem udviklet nogle særdeles gunstige udtalelser omkring dele af den politiske struktur såsom Præsidenten, kongressen, eller "vores regering" i almindelighed. Men alligevel ved børn meget lidt om de formelle aspekter af

⁸ Den Amerikanske borgerkrig er et eksempel på hvor galt det kan gå når input af støtte til det politiske fællesskab stopper.

ordningen og langt mindre, hvis noget overhovedet, om dets uformelle komponenter. (Easton og Hess. 1962: 240)

På spørgsmålet om barnet ved hvad regeringen er, er det kun 27 % af børnene i 2 klasse, der svarer at de er usikre på, hvad det betyder. Denne usikkerhed falder med stigende alder, og er et tegn på at børn allerede i 2 klasse har en ide om hvad "regeringen" er. (Easton og Dennis 1965: 45) Til en anden del af spørgeskemaet bad Easton og Hess børnene om at svare på hvilke 2 billeder der bedst beskrev deres regering og ud fra de 10 valgmuligheder (Politimand, George Washington, Uncle Sam, Stemmeafgivelse, Højesteret, Capitol, Kongressen, Flaget, Frihedsgudinden, Præsident Kennedy, og "Jeg ved det ikke".) var de 4 mest populære valg George Washington, stemmeafgivelse, kongressen, og præsident Kennedy. De mest populære valg hos de mindre børn var de to præsidenter Washington og Kennedy (Easton og Dennis 1965: 47) Valget af præsidenterne faldt dog med alderen, og som børnene blev ældre ændrede deres valg sig fra at have været de to præsidenter, til også at omfatte kongressen på bekostning af Præsident Washington. I 8 klasse vælger halvdelen af børnene "stemmeafgivelse" som det bedste billede på deres regering, og det tyder på en begyndende opmærksomhed på reglerne forbundet med demokratiet og den rolle, som almindelige mennesker har i det. (Easton og Dennis 1965: 47) Dette betyder at: 1. de ældre børn, bliver mere opmærksomme på den gruppe karakter som regeringen har i stedet for blot at identificere det med enkelt personer.

2. Det hyppigere valg af Kongressen afspejler sandsynligvis også en større bevidsthed om statslige institutioner - især de organisationer, som er engageret i lovgivningsarbejdet. (Easton og Dennis 1965: 47)

3. børn synes at afspejle en større bevidsthed om de repræsentative karakterer af de statslige institutioner. (Easton og Dennis 1965: 47)

Barnets syn på regeringen starter således med at det i etaper bliver bragt fra nær til fjern, igennem en mindre gruppe til en større gruppe af mennesker, fra en personlig til upersonlige myndighed mod en bevidsthed om institutionaliserede normer som blandt andet er ideen bag det repræsentative demokrati. (Easton og Dennis 1965)

2.5 Eastons modsigelser

Som skrevet tidligere på side 12 beskriver Easton i sin udgivelse fra 1957 at teenageårene som værende de vigtigste år for barnets udvikling i deres socialisering. I Easton og Hess' undersøgelser fra 1962, peger hans data imidlertid på, at barnets politiske verden begynder at

tage form i familien i førskolealderen, allerede før han starter i folkeskolen og at den gennemgår de største ændringer i denne tid. (Easton og Hess 1962:235)

Det fremgår, at på det tidspunkt, hvor barnet træder ind i high school i en alder af ca. 14 år, har han allerede solidt forankret sine grundlæggende politiske holdninger til regimet og samfundet, således at der i de næste 4 år af high school kun sker en lille indholdsmæssig ændring. De virkelig formative år for de voksne medlemmer af et politisk system synes at være årene mellem tre og tretten år. (Easton og Hess 1962: 236) Dette vil sige at børnene allerede i primærsocialiseringen har lært om den politiske verden og at de har forankret deres grundlæggende politiske holdninger i denne periode. Easton har derfor udviklet sig fra at mene at de vigtigste år i børnenes socialisering var teenageårene til at det er årene 3-13 år, som er de vigtigste i børns socialisering.

2.6 Delkonklusion

I afsnittet om Det politiske system blev systemets omgivelser beskrevet, Feedback til systemet, Input som krav og input som støtte, samt kort beslutningerne som ender som output i form af politiske beslutninger.

Easton beskriver hvad der for ham er en af hovedårsagerne til at et politisk system holdes i gang, i form af Input til systemet, som kan deles op i to former; krav og støtte. Kravene til det politiske system stammer således fra befolkningen eller hele grupper i befolkning. Disse krav bliver formet afhængigt af samfundets kultur og skal først organiseres og nå hele vejen til det politiske system, før man kan kalde dem for input til systemet. Støtte eller opbakning til et politisk system tilkommer systemet i form af energi, som kan beskrives ved at være støttende adfærd i form af handlinger der promoverer en anden persons mål, interesser og handlinger, samt på den anden side følelsetilstande og politiske forestillinger gennem hvilke befolkningen i samfundet relaterer sig til de sociale objekter såsom de politiske institutioner og personligheder.

Efterfølgende blev socialisering af støtte til det politiske system beskrevet som foregår på to måder; via de outputs i form af politiske beslutninger, som opfylder samfundsmedlemmernes krav og via politisk socialisering. Støtte til det politiske system gennem politisk socialisering forstås på den måde, at man i løbet af sin opvækst lærer at udvise følelser eller politiske forestillinger, som består af opfattelser, hengivenhed og evalueringer imod det politiske system. Disse følelser hjælper medlemmerne til at relatere sig til sociale objekter, i form af politiske institutioner og personligheder. Easton og Dennis definerer støtte som de følelser af tillid, tiltro

eller hengivenhed og de modsatte følelser som bliver rettet mod et objekt i form af enten en person eller institution.

Her blev Eastons syn på barnet som havende et sind som en blank tavle gennemgået, hvilket bliver problematiseret i næste kapitel.

Der findes to former for stabiliserende socialiseringsfaktorer som er primær og sekundær socialisering. Endvidere blev forholdet mellem barnet og præsidenten beskrevet blandt de amerikanske børn.

I kapitlet blev endvidere beskrevet de tre niveauer, som findes i det politiske system, i form af 1. det politiske fællesskab, i hvilket samfundets medlemmer identificerer hinanden i som værende i samme gruppe. 2. Regimet, som er spillereglerne for hvordan man styrer samfundet og 3. Regeringen, som er de folkevalgte.

Som det sidste i kapitlet blev Easton modsigelser fra hans udgivelse i 1957 og 1962 kort opsummeret.

3. En psykologisk socialiseringsteori

I kapitel 2 side 16-17 blev Eastons modsigelser gennemgået. Easton tror som nævnt tidligere at børn bliver født med et sind som en blank tavle. Modsat Easton, forsøger Harris i sin bogudgivelse, skrevet på basis af sin første udgivelse (Harris 1995) imidlertid at få vendt om på teorierne omkring socialisation, ved at få opfattelsen vendt fra, at forældrene former eller modificerer barnet. Som hun skriver, er alle de problemer man har i sit voksne liv set med Freudianske øjne rodfæstet i barndommen og forældrene er især – næsten lige meget hvad de gør – skylden til alt ondt i deres barns liv. (Harris 2000: 20) Hvis noget går galt frikender vi automatisk barnet og giver forældrene skylden. (Harris 1995)

Harris fjerner i stedet forbindelsen fra forældrenes opførelse til dannelsen af børns personlighed, og fremmer i stedet arvets betydning for personligheden, samt kulturens påvirkning på børnegruppen, som for hende er den vigtigste socialisationsfaktor for børn. Det er således ikke enkeltindividerne i barnets nærmeste omgangskreds, som er den vigtigste socialisationsfaktor for børn men det er derimod børnenes egne grupper af børn og forældrenes gruppe som helhed. (Harris 1995) Harris nævner følgende afrikanske ordsprog, som er meget sigende: *"It takes a village to raise a child"* (Harris 1995: 483) Det skal forstås således, at der kræves en landsby med børn nok til, at der kan dannes en børnegruppe, hvori de mindre børn socialiseres af de større børn.

Tidligere teorier har gået ud fra at børn bliver socialiseret igennem en allerede fastlagt "rute" lagt ud af de voksne i deres samfund. Teoretikere som Easton (Easton & Hess 1962: 232) mener at børns bevidsthed er som blanke tavler (Tabula Rasa), som de voksne blot skal skrive på. Denne teoriretning mangler dog at inddrage muligheden for børnenes egen selvstændige indlæring. Man kan f. eks i nogle tilfælde ikke sige hvor barnet har fået sine holdninger fra, hvem han har fået dem fra, eller hvem der har været hans rollemodeller. Det der er ligeså relevant må være, at et barn ligeså vel kan erhverve sine holdninger og adfærdsmønstre ud fra sine egne intragenerationelle oplevelser, som også Harris mener (Harris 1995 & 2000). Man kan ikke kun fokusere på at børn får lært deres holdninger fra andre, da den form for teori er for snæver og udelader den uafhængige læring. (Easton og Dennis 1969: 10-11) Modsat tror teoretikere som Harris og Flavell at børns bevidsthed ikke er blanke tavler, men at de derimod ifølge Flavell er fødte konstruktive tænkere, som ud fra deres kognitive viden lærer at udvælge de ting der er vigtige for dem, i det der bliver præsenteret for dem, og transformerer det til deres kognitive strukturer. Endvidere mener Flavell at børn i stor grad selv står for deres egen udvikling på det intellektuelle niveau. Børn opsøger selv viden. (Flavell 1992: 998) Harris mener

ligefrem at det er en myte at børn er uskyldige tomme tavler, som forældrene kan skrive på. (Harris 1995 og Harris 2000)

Barnets holdninger imod autoriteterne kan også blive formet ved direkte oplevelser uafhængigt fra andres oplæring, og blive fortolket ud fra barnets egne behov. Sådan en holdning skabt ud fra egen direkte oplevelser kan blive en del af barnets personlighed og kan tilsidesætte andre politiske holdninger, som andre måske har prøvet at ”pådatte” ham. (Easton og Dennis 1969: 11)

Man behøver derfor ifølge Easton og Hess ikke at afgøre på forhånd, hvorvidt socialiseringsprocessen kopierer det eksisterende samfund eller om det ender i uventede og uønskede nyskabelser for den ældre generation. Dette fører til en mere neutral måde at se socialisering på, nemlig som en udviklingsproces, hvorigennem holdninger og adfærdsmønstre bliver eller ikke bliver erhvervet. (Easton og Dennis 1969: 13) Denne sætning fra Easton er endnu en modsigelse fra Easton og hans tidligere udgivelse i 1957. Dette viser at Easton har svært ved at vurdere hvorledes socialisering skal ses. Om børnene selv har en større betydning for deres egen socialisering eller om det er forældrene som former børnenes holdninger og om børnene bare overtager de herskende holdninger og forestillinger i det samfund de vokser op i.

Den nye generation af opvoksede børn kan vise sig at have helt andre holdninger end deres forældre, og det skyldes ikke fejl i opdragelsen, men nærmere på grund af børnenes egne oplevelser, hvorigennem deres egne fortolkninger af verden fører dem til deres helt egne holdninger. Dette fører således til at den nye generation vokser op med andre holdninger end den forrige generation dette til trods for den foregående generations anstrengelser for at oplære børnene efter deres traditioner og holdninger. (Easton og Dennis 1969: 12) I en alder, hvor de fleste børn i verden vokser op i en kultur fremmede for deres forældre og en kultur, hvor ændringer kan være reglen og stabilitet undtagelsen, skal en teori om socialisering, være bred nok til at omfatte både forandring og kontinuitet. (Easton 1968: 141-142)

Ifølge Judith Harris vil kulturen udenfor hjemmet vinde, hvis der er forskel på denne og hjemmekulturen. Børn tager deres holdninger med sig hjemmefra og hvis de passer i deres gruppe, beholder de dem, og det er den personlighed der formes og afpudses i barndommen og pubertetens kammeratgrupper som er den, vi tager med i graven. Det samme gælder for sprogene. Hjemmesproget vil være på et mangelfuldt niveau, hvorimod udenfor-sproget vil udvikle sig. (Harris 2000: kap. 9) Samfundets kultur bliver ikke videregivet fra forældre til børn, men gennem børnenes kammeratgrupper i børnekulturen som er løst baseret på den voksne majoritetskultur, da den eksisterer indenfor denne. For skolebørn er de vigtigste mennesker i

klasseværelset de andre børn, og det er således deres status blandt deres jævnaldrene, der betyder mest for dem (Harris 2000: 274)

For at et system skal bevare sin integritet, selv om det er i færd med at ændre sig, skal det være i stand til at mobilisere støtte på egne vegne kontinuerligt og de procedurer der bruges til at stimulere støtte kan omfatte tvang, tilfredsstillelse af behov og krav, ved hjælp af manipulation af symboler, eller ved regulering af kommunikation. Intet system er derfor i stand til at fungere, endsige opretholde sig selv i længere tid, uden at opdrage sine unge til at være en del af det politiske system. (Easton og Hess 1962: 231-232)

Eftersom såkaldt mangfoldighed og intragenerationelle afbrydelser, er mere tilbøjelige til at opstå, hvor der er etniske, regionale, økonomiske, faglige, sproglige og religiøse forskelle, er socialisering en faktor der forårsager, at der skabes kongruens(overensstemmelse) langs linjerne inden for generationerne selv, ikke kun mellem dem. (Easton 1968: 137) Dette kan føre til dannelsen af en smeltedigel eller en politisk harmonisk befolkning. (Easton 1968)

Vi skal således være åbne for mosaik teorien⁹ i forhold til smeltedigelen¹⁰, for ellers vil vi ikke kunne forstå hvorledes multietniske politiske systemer, med en pluralitet af sprog, religioner og kulturer som findes i Belgien, Schweiz og Canada overhovedet kan blive ved med at eksistere. (Easton 1968: 145)

I det Easton har svært ved at forstå hvorledes børn allerede i en meget tidlig alder kan knytte så stærke og positive følelser til de sociale objekter i det politiske system, er det hensigtsmæssigt at ophæve hans formodning om, at børn har et sind som blanke tavler. Ved at ophæve denne formodning bliver det nemmere at forstå, at børnene selv har evnerne til at danne deres positive følelser til de politiske objekter, og at det ikke er billedet af samfundet eller det politiske system, som skal reproducere på børnenes Tabula Rasa. Ved at ophæve Eastons formodning bliver det også nemmere at forstå Harris' udlægning af, hvor børn får deres holdninger og synspunkter fra, hvilket hun formoder er igennem deres egne grupper af børn og ikke nødvendigvis direkte fra forældrene.

⁹ Mosaik teorien = En mosaik er en form for udsmykning med små fliser, hvor hver flise er en del af et større billede. I politik er der tale om befolkningsgrupper, som tilsammen danner et større nationalt fællesskab, f.eks. USA. Se næste fodnote.

¹⁰ Smeltedigelen = melting pot, er en metafor for den måde homogene samfund udvikler sig, i hvilken ingredienserne i digelen (folk af forskellig kulturer, racer og religioner) kombineres så de udvikler et multietnisk samfund.

3.1 Delkonklusion:

Det er ifølge Easton ikke til at afgøre hvor børnene får deres meninger og holdninger fra, men Harris påpeger at de vigtigste socialiseringsfaktorer i børnenes verden er de andre børn i barnets omgangskreds. Det er derfor ikke vores forældre, som direkte påvirker vores politiske holdninger, men nærmere forældrenes gruppe og især børnegrupperne.

For bedre at kunne anvende Eastons teori, bliver det derfor nødvendigt at ophæve Eastons formodning om, at børn fødes med et sind som en blank tavle. Ved at ophæve denne formodning bliver det muligt at medtage Harris' beskrivelse om socialisering og det bliver muligt at sammenholde Eastons modsigelser.

4. Politisk socialisering i Grønland i et historisk perspektiv

I dette kapitel gennemgås ud fra Eastons teori om det politiske system, det politiske system i Grønland. Først refereres Skydsbjergs gennemgang af Grønlands politiske historie fra bogen ”20 år med hjemmestyre”, for at skabe et bedre billede af, hvorfor Grønlands politiske system ser ud som det gør i dag. Derefter gennemgås socialisering af støtte i Grønland og mellem generationerne i Grønland, som til sidste ender med en beskrivelse af forholdet mellem barnet i Grønland i dag og myndighederne.

4.1 Et Historisk tilbageblik

Da Hans Egede i 1721 erklærede Grønland en dansk koloni, påbegyndtes en fælles historie mellem Grønland og Danmark. Første gang grønlænderne fik muligheden for medbestemmelse i Grønland var, ved indførelsen af forstanderskaberne i alle kolonierne i 1860. Disse råd bestod for den danske del af koloniernes ledende embedsmænd, lægen og præsten. Af de grønlandske medlemmer bestod medlemmerne af fangere, som blev valgt iblandt dem selv. Disse råd var ikke blevet dannet pga. et ønske fra grønlænderne selv, men på baggrund af politiske strømninger i Danmark. I 1908 indførtes således også med baggrund i politiske strømninger i Danmark kommune- og landsråd. Til kommunerådene havde kun personer født i Grønland valgret og valgbarhed. I 1913 blev denne regel ændret til at det nu var alle mænd over 25, som var valgbare. (Skydsbjerg 1999: 9-11)

Efter en folkeafstemning og grundlovsændring i 1953 blev der stemt for at Grønland nu skulle fungere som et amt i Danmark, og dermed skulle grønlænderne have samme rettigheder som resten af den danske befolkning. Før denne ændring havde der fungeret to landsråd, et i nord og et i Sydgrønland, og efter denne grundlovsændring blev disse to landsråd slået sammen til ét landsråd med hovedsæde i Nuuk. Dette råd mødtes én gang om året, hvor den øverste ledelse var landsfogeden, som var en dansk embedsmand. (Skydsbjerg 1999: 17-18)

I løbet af 1960'erne var der en gruppe grønlandske studerende som begyndte at kritisere den danske kolonimagt mere og mere. De var påvirkede af de anti-imperialistiske strømme på de danske uddannelsesinstitutioner. De ønskede blandt andet at Grønland skulle have mere selvstyre, så styringen af landet kunne foregå på grønlandske præmisser. Endvidere var der i Grønland røster om øget indflydelse fra grønlandsk side. Efter et landsmøde i Sisimiut i 1970 blev der påbegyndt et nyt politisk samarbejde, mellem nogle af de unge grønlændere, Lars Emil Johansen, Moses Olsen og Jonathan Motzfeldt. To af disse Jonathan og Lars-Emil vandt således pladser i landsrådet i 1971 på bekostning af danske embedsmænd. Senere på året blev Moses

også valgt ind i folketinget. Starten på et Grønland styret af grønlænderne selv var således skudt i gang. (Skydsbjerg 1999: 23-24)

I kølvandet på debatten i Grønland om landets udmeldelse fra EF¹¹ påbegyndtes i 1973 sammensætningen af et hjemmestyreudvalg, dette skulle fra grønlandsk side få formuleret, hvad Grønland selv ønskede ved øget hjemmestyre. Udvalgets vigtigste opgave var således at få formuleret en hjemmestyreordning for grønland indenfor rammerne af rigsfællesskabet. Efter at de grønlandske politikere havde afleveret deres udkast til forhandlingsoplæg blev der i 1975 nedsat en hjemmestyrekommission bestående af både 7 danske og grønlandske politikere og en neutral ekspert. (Skydsbjerg 1999: 27-31)

Opgaven for den fælles grønlandsk danske kommission var at: *”indenfor rammerne af rigsfællesskabet, at gennemgå de lovgivnings- og forvaltningsmæssige områder og stille forslag til, hvilke sagsområder der kunne overføres til grønlandsk selvforvaltning. Denne del af opgaven var for så vidt en videreførelse af hjemmestyreudvalgets arbejde, men man skulle nu også søge at opstille en plan for, i hvilken rækkefølge de forskellige områder skulle overføres og hvornår.”* (Skydsbjerg 1999: 31) I april 1978 blev hjemmestyreloven godkendt i folketinget og 17. januar 1979 viste en folkeafstemning i Grønland et stort ønske om loven, idet 73,1 procent ud af de 63,3 procent af befolkningen der stemte, stemte ”ja”. (Skydsbjerg 1999: 31-35)

I ethvert demokrati kan man finde disse magtpoler; den lovgivende magt, den udøvende magt og den dømmende magt. Siden 1979 har grønland haft hjemmestyre, hvori den lovgivende magt og den udøvende magt har været hjemtaget. Grønland har i november 2008 stemt om indførelsen af selvstyre, som blev indført den 21. juni 2009. I selvstyre aftalen står der som et af punkterne at retsvæsenet nu skal hjemtages til Grønland efter forhandlinger med den Danske stat. (Selvstyrekommisionen 2008: 35 & 104) Grønlandske børn og hele den voksne grønlandske befolkning er således ikke bekendt med at have sit eget retsvæsen endnu. Da dette område har været under dansk myndighed står den grønlandske befolkning under en lidt svær situation især med at finde ud af, hvorledes tingene hænger sammen med hensyn til magtens tredeling.

4.2 Det politiske system i Grønland

For at holde mig til Eastons figur af det politiske system, består det politiske system i grønland af den Lovgivende magt; *Landstinget*, og det bliver ved demokratiske valg bestemt af vælgerne, hvem der skal sidde i landstinget. Siden 1995 har der været 31 medlemmer i

¹¹ Grønland blev først meldt ud af EF efter en folkeafstemning om dette i 1982.

landstinget (Grønlands statistik 2008: 11), og efter 21. juni kaldes de *Inatsisartut*¹². (Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland 2008: 35)

Den udøvende magt er *Landsstyret*, som leder de landsstyredepartementer¹³ (se bilag nr. 1), hvor de vedtagne love, forordninger m.v. administreres. Efter 21. juni kaldes de *Naalakkersuisut*¹⁴. Politiet og den offentlige anklagemyndighed sørger i sidste ende for at lovene efterleves. Den Dømmende magt er Domstolene og de har magten til at dømme på grundlag af landstingets lovgivning. (Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland 2008: 35-36)

Grønland har en meget blandet sammensætning af både kultur, etnicitet og holdninger blandt befolkningen der omfatter, grønlændere, danskere og en hel del blandingsbørn. Grønland er pga. den fælles historie med Danmark derfor på mange områder multikulturel.

I kraft af, at Grønland har været en koloni i Danmark og senere et amt, har det politiske system altså udviklet sig ud fra de danske normer, og er som mange andre lande i Europa et repræsentativt demokrati. Så i forbindelse med Eastons figur af det politiske system (se kapitel 2 s. 7), ligner det grønlandske system meget det danske. Der er dog store størrelsesforskelle da der kun findes 56.000 grønlændere plus de ca. 5.000 danskere i grønland mod Danmarks 5 millioner indbyggere. Omgivelserne ifølge Eastons model er således det grønlandske samfund, men til dels også det danske samfund. Input til systemet sker på samme måde via krav og støtte. Beslutningerne taget i systemet får også i Grønland betydning for indbyggerne idet de bliver til output i form af f.eks. love og forordninger.

Forskellen for grønland i forhold til andre politiske systemer er dog, at det ikke er geografisk omgrænset og at en del af de politiske beslutninger stadig hører under dansk lovgivning. Grønland har således ikke sin egen grundlov.

I grønland stilles der også krav til systemet og forskellen fra Danmark her er, at kulturen er anderledes på mange punkter. Grønland har således en historie som fanger samfund for blot få år tilbage. Og det politiske system i landet er derfor meget ungt, da man i gammel grønlandsk kultur ikke havde nogen lovgivende, dømmende eller udøvende magt. Denne magt lå i hænderne på hver enkelt borger. Man levede i små samfund og familiernes overhoveder, som også var de ældste, bestemte over familien. Kvinderne havde således magten til at uddele datidens ”goder”, som bestod af fangstbyttet, som mændene havde fanget. Opgaverne var meget kønsbestemte. (Petersen 1999) Ved skiftet til moderne forhold i 1940’erne, var det de grønlandske kvinder, som

¹² Inatsisartut = ”dem der laver lovene”

¹³ Efter valget 2. juni 2009 er der 9 departementer.

¹⁴ Naalakkersuisut = ”dem der befaler/giver ordrer”

var bedst til at omstille sig de nye forhold, og mange grønlandske mænd blev tabt i udviklingen. (Arnfred 1991: 108)

4.3 Socialisering af støtte i Grønland

Som beskrevet i kapitel 2 om Easton, lærer barnet i barndommen først at ”se” bestemte dele af den politiske verden, hvordan han skal føle imod det, evaluere dem, identificere dem og reagere imod de repræsentative symboler fra denne verden. Disse kan i Grønland være regeringen (landsstyret), et bestemt parti (IA), Dronningen, isbjørnen eller niviarsiaq¹⁵.

En af mine første oplevelser med det politiske system, var at jeg husker tilbage og kan huske at Siumut (som de fleste i min hjemby stemte på dengang) blev forbundet med noget godt og højtideligt. Det var ligesom når der skete noget vigtigt og spændende (det har sikkert været valg o.l.) vi børn havde flag og folk var glade og ligesom heppede på Siumut. Jeg kom til at forbinde Siumut med noget godt og rart og som ”det rigtige” at holde med. Men jeg husker, at jeg på samme tid havde valgt at holde med fodboldholdet ”Malamuk” (der er to fodboldhold i Uummannaq Malamuk og UB-68), fordi begge min svogre spillede for klubben. Men for at komme til min pointe; hvis nogen havde spurgt mig dengang hvad både Siumut og Malamuk lavede ville jeg ikke have kunnet fortælle det. ”Det var nærmest bare dem man holdt med”! Om de var et fodboldhold eller et politisk parti var for mig det samme. De beskrev for mig blot det fællesskab, som jeg følte jeg var en del af, og på den måde beskrev hvordan og hvem jeg var.

En oplevelse under vores spørgeskemaundersøgelse var en lille pige i 3 klasse på Kangillinnuguit, som spurgte sødt hvilket parti det var som havde den der sang ”Ataqatigiinneq”, som under valgkampen i juni 2009 blev spillet meget både i Radio og tv, for det var dem hun holdt med og ville stemme på¹⁶.

For mig var det derfor ikke svært at se, hvor jeg hørte til og hvilke sociale objekter der var gode ”at synes om” i min egen barndom. Men da jeg nu er voksen og har været flyttet hjemmefra i mange år, kan jeg ikke umiddelbart vide, hvordan det hænger sammen i dagens Grønland i dag. Derfor er det meget interessant at finde ud af, hvilke sociale objekter børnene i dagens Grønland først får øje på. Det er således udviklingen af fællesskabet i dagens Grønland, der skal undersøges i denne opgave. En af grundene til, at dette kan være svært at forudse, er til dels, at grønlandske børn af i dag vokser op i en blandingskultur, af dansk-grønlandsk, hvor dele af den danske kultur bliver integreret i den grønlandske kultur. Der er ikke kun forskel mellem

¹⁵ Niviarsiaq er både grønlands nationalblomst og Partiet Siumuts logo.

¹⁶ Sangen ”Ataqatigiinneq” betyder sammenhold og var partiet Inuit Ataqatigiits valgkampssang, som blev meget populær også blandt børn.

Danmark og Grønland, men også byerne imellem. Der er således stor forskel på om man er vokset op i en mindre by fra nord syd eller Østgrønland, eller om man er vokset op i en storby med mange danskere som Nuuk eller Sisimiut. Men grønlandske børn er således vokset op med kendskab til to flag, det danske og det grønlandske. Et kongehus bosat i et fjernt land (Danmark), men med god kontakt trods afstanden pga. de årlige grønlandsture med kongeskibet. Samt at grønlandske børn af i dag vokser op i en tid hvor kampen for at danne en egen national identitet er meget stor.

På grund af den meget anderledes forhistorie har Grønland udover de almindelige autoritative personligheder¹⁷ i børnenes verden også storfangere, som altid har haft en vigtig position i samfundet. Grundet deres autoritet som blev skabt af dygtighed indenfor det traditionelle hverv, fiskeri og fangst har disse storfangere også ofte en vigtig politisk rolle, da de tit besidder politiske embeder som medlemmer i bygdebestyrelser og fungerer ofte også som en rådgivende ældre. Det vil være spændende om disse traditionelle ledere har en autoritet i de grønlandske Nuuk-børns politiske verden i dag.

De tre niveauer i det politiske system, som blev omtalt tidligere i kapitel 2 var som skrevet:

1. Det politiske fællesskab, som jo er folkets egen opfattelse af fællesskabet. Det er det fællesskab man ikke kan se, men som alle folk ved eksisterer. Her er Grønland igen speciel i og med landets fælles historie med Danmark, som i nogle tilfælde har opdelt befolkningen i grupper mellem ”danskere” og ”grønlændere” samt ”de rigtige grønslændere”¹⁸ mod ”nygrønlændere”¹⁹, som er den gruppe der lever ”dansk” i de rigtige grønslænderes øjne.

2. Regimet, er i Grønland et repræsentativt demokrati. Det kendetegnes ved at parlamentet, som er befolkningens repræsentanter og valgt af disse, efterfølgende vælger regeringen. Grønlændere er således gået fra en tid med ingen tredeling af magten, som kendt i Europa i mange århundreder, til et Europæisk politisk system på meget kort tid.

3. Regeringen (the government). I Grønland består regeringen således af de valgte medlemmer i landsstyret (Naalakkersuisut). Naalakkersuisut består i dag af 9 departementer Det er vigtigt at befolkningen støtter denne regering, for at de kan udføre deres arbejde.

4.4 Socialisering mellem generationerne i Grønland

I kapitel 2 blev beskrevet hvorledes Easton og Sabroe har beskrevet primær- og sekundær socialisering, samt Vertikal og horisontal stabilitet.

¹⁷ De almindelige autoriteter i Danmark; Folkeskolelærer, politimand, præsident, forældre osv.

¹⁸ Bliver ofte brugt af ældre mennesker og folk fra bygder om sig selv.

¹⁹ Ofte består denne gruppe af storbymennesker og blandingsbørn.

Det formodes, at den primære socialisering af børn i Grønland foregår på samme måde i dag, som i mange andre samfund i Europa og Amerika. Den største forskel der findes er, at der i Grønland stadigvæk findes nogle meget stærke familierelationer, således at det ofte er hele familien bestående af mor, far, bedsteforældre (begge sæt), mostre, onkler, fastre, fætre og kusiner, som er med til at opdrage de grønlandske børn. Det er heller ikke unormalt at børn uden større polemik overnatter, spiser eller er alene på besøg hos enten mostre, onkler eller bedsteforældrene. Barnet der vokser op med en grønlandsk familie har således en meget større omgangskreds at trække på. Således vil barnet også have flere voksne at se op til og eventuelt efterligne. Da denne socialisering foregår i barnets første leveår, vil det således højst sandsynligt være en grønlandsk-inspireret opdragelse barnet får, med mindre barnet har en dansk forælder²⁰. For mange børn i dag vil førstesproget således være grønlandsk i kystbyerne og en blanding af dansk og grønlandsk i Nuuk.

Når barnet starter i skolen vil det for nogles vedkommende være deres første møde med danskundervisning. Denne danskundervisning giver barnet andet end kun et sprog, da barnet således også får en anderledes tankegang og kultur med i købet. I skolen påbegynder barnet således sin sekundærsocialisering, hvori de grønlandske børn begynder at få mange nye indtryk og kulturelle input. Børnene kan få nye idoler som ikke er helt almindelige i Grønland såsom soldaten og kan måske fjerne sig fra den mere grønlandske kultur.

4.5 Barnet og myndighederne i Grønland

I Grønland starter de fleste børn deres færd i samfundet enten hos en dagplejemor eller i en vuggestue. Ved 3 års alderen begynder barnet i børnehaven og starter i folkeskolen i 1 klasse det år de fylder 6 år. Børnene går således ud af folkeskolen efter 10 klasse det år de fylder 16 år. Det er således ifølge Eastons teori denne periode der er den vigtigste for barnets udvikling af sine grundlæggende politiske holdninger.

Barnet og præsidenten: I Grønland findes der ingen præsident eller statsminister som i USA og Danmark, men til gengæld har landet en Landsstyreformand personificeret af Kuupik Kleist fra partiet IA. I USA svarer dette til Præsidenten (Obama) og i Danmark Statsministeren (Lars Lykke Rasmussen).

Barnet og regeringen: Regeringen i Grønland hedder som nævnt tidligere Naalakkersuisut og svarer til regeringen under Lars Løkke Rasmussen i Danmark.

²⁰ Det kan dog være svært at vurdere hvad der i dag skal betegnes som værende grønlandsk eller dansk opdragelse.

I USA er den lovgivende magt (parlamentet) Kongressen, som i Danmark hedder folketinget og i Grønland Inatsisartut (landstinget)

4.6 Delkonklusion

I dette kapitel blev den politiske socialisering i Grønland i et historisk perspektiv beskrevet. Først blev det beskrevet med et historisk tilbageblik, hvorefter det politiske system i Grønland blev gennemgået, hvor det blev beskrevet at Grønlands fælles 300 år gamle historie med Danmark gør, at landet er blevet multikulturelt. Grønland har endvidere et fælles politisk system med Danmark i og med at landet endnu ikke er blevet selvstændigt. Herefter blev socialiseringen af støtte i Grønland gennemgået her i blandt socialiseringen mellem generationerne i Grønland. I denne gennemgang fandtes der også forskelle mellem Danmark og Grønland idet grønlands oprindelige befolkning har en helt anden kultur end den danske. En af de vigtigste forskelle som blev nævnt var de anderledes familierelationer, og børnenes store udvalg af kulturelle inputs. Som det sidste blev forholdet mellem barnet og myndighederne i grønland gennemgået med en grønlandsk vinkel.

5. Design og Metode

I det følgende redegøres der for denne bacheloropgaves undersøgelses design og metode. Undersøgelsen af grønlandske børns politiske socialisering er en udvikling og tilpasning af det spørgeskema Pia Vedel Ankersen anvendte til at undersøge danske børns politiske socialisering. Spørgeskemaet har jeg søgt at tilpasse til den forståelsesramme som formodes at grønlandske børn har.

Til en undersøgelse af politisk socialisering ville man nok forvente at forældrenes socioøkonomiske baggrund ville være medtaget, men da Eastons teori om at børn er som blanke tavler problematiseres i dette projekt, og da der stilles spørgsmålstegn ved at forældrene – især - fylder viden holdninger og forestillinger på børnene, er det ikke medtaget.

I kapitel 3 blev børnenes socialisering med en kognitionspsykologisk vinkel beskrevet. Med denne vinkel beskrives det at børn socialiseres blandt deres jævnaldrene. Derfor har jeg ikke medtaget forældrenes socioøkonomiske situation.

I Eastons undersøgelser af amerikanske børn i årene 1960 til 1965 ses det, at børnenes viden om og tilknytning til det politiske system groft kan inddeles på deres respektive alderstrin. Ved 8 års alderen, som svarer til 3 klassestrin vil børnene have en høj tilknytning til præsidenten og politimanden. Ved 11-12 års alderen, eller 6-7 klassestrin, vil børnene stadig have en stor tilknytning til præsidenten, men politimanden vil begynde at miste sin plads i børnenes politiske verden og i stedet begynder børnene at medtage kongressen eller de lovgivende strukturer i deres valg af lovmagere. Når børnene er blevet 14-15 år og går i 9 klasse, vil de være blevet meget bedre til at skelne mellem ”de rigtige” lovmagere og de sociale objekter, der findes i netop deres samfund. Valget af alders-, - og klassestrin er direkte overført fra Ankersens undersøgelse i Danmark. Forskellen i klassestrin er blot at man i Grønland ikke går i børnehaveklasse, men starter direkte i første klasse det år man fylder 6 år. 2. Klasse i Danmark svarer således til 3 klasse i Grønland, 5. Klasse svarer til 6 klasse, og 8. Klasse svarer altså til 9. Klasse. Her er der tænkt på at aldersforskellen fra trin til trin skulle være lige stor. Dette er hermed opfyldt da der er 3 år mellem hvert klassestrin. Og da det i Eastons undersøgelse med de amerikanske børn viste sig at 2 klasse var det tidligste tidspunkt man kunne udspørge børnene på (Easton og Hess.1962: 241), har det været det bedste interval at gå ud fra i spørgeskemaet.

Data blev indsamlet igennem spørgeskemaundersøgelse på følgende 4 skoler i Nuuk; Nuussuaq-skolen, Nuuks internationale friskole, Atuarfik Samuel Kleinschmidt herefter ASK og Kangillinnuit Atuarfiat. Disse foregik i foråret 2009, og begyndte med en afprøvning på mine

søsters børn og min mands børn, som på daværende tidspunkt havde den rette alder og klassetrin som målgrupperne.

Første test af spørgeskemaet blev testet af Maja og Mathias som går i 6 og 7 klasse, som nemt kunne de svare på spørgsmålene.

Efter den indledende test, blev spørgeskemaet oversat til grønlandsk, hvilket efterfølgende blev afprøvet af min mands børn Nyoka på 14 år som gik i 9 klasse, Nanna på 11 år som gik i 5 klasse. Nyoka fik den grønlandske version, og det gik fint med forståelsen af teksten.

Spørgeskemaet blev derfor udarbejdet på både grønlandsk og dansk.(se bilag nr. 5)

Efter afprøvningen af spørgeskemaet gik turen ud til skolerne og udspørge i alt 103 børn. Respondenter er således børn fra de 4 førnævnte skoler i Nuuk, som er delvist udvalgt efter beliggenhed og tilgængelighed. Nuussuaq-skolen som ligger i den ældste del af Nuussuaq²¹ blev udvalgt fordi de lå lige ved siden af Friskolen, og da den var lettere kendt for at være en skole med mange sociale problemer Skolen ligger endvidere 5 min kørsel fra Universitetet. Friskolen blev også valgt, da børnene i friskolen er børn som har forældre med gode økonomiske forhold. Friskolen er således den eneste skole, hvor der er brugerbetaling og hvor undervisningssproget er dansk. På skolen bliver der dog undervist i grønlandsk, men på 2. sprogs niveau. Som den tredje skole blev Kangillinnguit skolen valgt, da den ligger i en anden del af Nuussuaq, og pga. den gode beliggenhed, da den ligger 5 min fra universitetet. Interessen var også, at få svar fra ASK, som ligger i et område med store boligblokke i Nuuk centrum, og hvor størstedelen af børnene er fra grønlandsksprogede familier.

På Nuussuaq skolen blev børn på alle klassetrinene 3, 6 og 9 klasse udspurgt, på Friskolen blev det til en 3 klasse og en 6 klasse, da der endnu ikke findes højere klassetrin end til 6 klasse. På Kangillinnguit-skolen blev børn på klassetrinene 3 og 9 klasse udspurgt, hvorimod der på ASK kun blev udspurgt en 9 klasse.

Den første klasse som afprøvede spørgeskemaet, var en 3 klasse på Kangillinnguit Atuarfiat. Denne klasse var blandet dansk og grønlandsksprogede børn, som det er beskrevet i Atuarfitsialaks²² formål. Til denne tur var Pia Vedel Ankersen med for at vise hvorledes man udførte sådan en spørgeskemaundersøgelse på børn. Undersøgelsen startede med at fortælle børnene lidt om spørgeskemaet både på dansk og grønlandsk og det blev blandt andet sagt til børnene, at de i dag var eksperterne, og at vi de voksne i dagens anledning skulle undervises af dem. Der blev endvidere gjort opmærksom på, at der ikke fandtes hverken rigtige eller forkert

²¹ Nuussuaq er en bydel til Nuuk

²² Atuarfitsialak=den gode skole er et nyt princip indenfor undervisning i grønlandske folkeskoler, og blev påbegyndt i 2003 (fra www.nanoq.gl)

svar, da det kun galt om at udfylde sit skema ud fra sine egne synspunkter. Derefter fortsatte undersøgelsen med at læse hvert enkelt spørgsmål op for børnene, hvilket også foregik på to sprog. Efter at have været på Kangillinnuguit Atuarfiat gik turen til en 7 klasse på Nuussuaq skolen. Her fik børnene først forklaret på begge sprog hvad der skulle foregå og derefter blev børnene delte op i dem som ønskede at svare på dansk, og dem som ønskede at besvare på grønlandsk. Herefter blev denne fremgangsmåde med at dele børnene op efter sprog, hvilket gik meget nemmere.

Formålet med denne undersøgelse var, at udvikle et grønlandsk spørgeskema til undersøgelse af politisk socialisering i Grønland og derefter undersøge grønlandske børns politiske socialisering i dagens Grønland, som skrevet i indledningen side 3-5.

Da jeg jo som skrevet tidligere benyttede et spørgeskema udfærdiget af Pia Vedel Ankersen (Ankersen 2005), til at grønlandisere mit spørgeskema. Med grønlandiseret skal forstås, at spørgeskemaet er blevet ændret med hensyn til symboler, så som isbjørnen, det grønlandske flag, Landsstyreformanden Kupik Kleist, en grønlandsk sygeplejerske, politimand og fanger, samt Landsretten og Landstinget. Disse blev udvalgt ud fra min formodning om, at de udgjorde de politiske og sociale objekter for grønlandske børn i dag.

I Ankersens undersøgelse af danske børns politiske socialisering (Ankersen 2006) er respondenterne elever fra anden, femte og sjette klasse samt syvende og ottende classes elever. Det svarer til at børnene er mellem 7/8 år, 5 klasse, hvor børnene er 10/11 år og 8 klasse, hvor børnene er 13/14 år. Dette svarer i Grønland til 3 klasse (7-8 år), 6 klasse (10-11 år) og 9 klasse (13-14år). På grund for sent udmelding havde jeg også en 7 klasse, hvor børnene har været 11-12 år, men de bliver i dataene sat sammen med 6 klasserne, således at de danner en gruppe for sig. I forhold til det oprindelige spørgeskema blev dette nye spørgeskema tilegnet grønlandske børn ændret på en hel række andre områder også. Først blev der fundet nye billeder og Kronprins Frederik tilføjet nogle steder, hvor der i det danske spørgeskema før var Dronningen. Grunden til at medtage kronprinsen var begrundet i en formodning om at grønlandske børn kender ham bedre end dronningen.

I det spørgeskema jeg sammen med Pia Vedel Ankersen fik lavet som test til de grønlandske børn, havde vi således 7 spørgsmål, som kan ses i deres fulde længde i bilag nr. 5 og nr. 6. Undervejs krympede spørgeskemaet op til flere gange og ved indtastningen var der således 4 versioner, som blev samlet til én version med 7 spørgsmål og de mere personlige spørgsmål omkring skole, klasse, køn og sprog.

5.1 Procedure:

På alle turene til de forskellige skoler var vi altid to med, således at arbejdet kunne deles og spørgeskemaerne læses op på to sprog. På de fleste ture var Pia Vedel Ankersen med, på nær den ene gang hvor min lillesøster Sanne Hansen var med.

I klasseværelserne startedes selvfølgelig med en præsentation, og forklaring om at interessen var at vide, hvad grønlandske børn kendte til politik. Introduktionen foregik på to sprog, først forklarede Pia det på dansk hvorefter jeg oversatte det. Derefter blev børnene delt op afhængigt af, om deres foretrukne sprog var dansk eller grønlandsk, hvilket de selv fik lov at vælge. Alle klasserne på nær en 9 klasse fik læst spørgeskemaet højt, således at der var mulighed for at forklare eventuelle misforståelser til alle på én gang. Fremgangsmåden, hvormed spørgeskemaet blev læst højt for alle bevirkede også en ensartethed i svarene. Børnene havde ingen problemer med at svare på spørgsmålene.

5.2 Indtastning:

Til indtastningen af spørgeskemaerne var der således 4 forskellige versioner (se bilag ..). Disse blev inddelt i 4 bunker og indtastet hver især i hver sin SPSS-fil. Til indtastningen fik jeg hjælp af en af mine medstuderende Nivi Grønvold, som på egen hånd indtastede hele version 2. Resten af spørgeskemaerne blev indtastet på egen hånd.

Efter at have indtastet alle 4 versioner i hver sin SPSS-fil samledes de til sidst i en enkelt fil.

5.3 Delkonklusion:

I dette kapitel blev opgavens design og metode gennemgået. Heri blev beskrevet hvorledes spørgeskemaerne blev udformet, hvorledes spørgeskemaerne blev afprøvet, oversat og til sidst hvorledes data blev indsamlet.

Som det sidste i kapitlet blev proceduren ved indsamlingen og indtastningen af data kort beskrevet.

6. Dataanalyse

I det følgende analyseres data fra den politiske socialiseringsundersøgelse. Analyserne vedrører primært spørgsmål hvorigennem det er muligt at beskrive børns socialisering gennem tilknytning til sociale objekter som har relevans for dannelsen af fællesskabsforestillinger i relation til det grønlandske samfund.

Der beskrives de grønlandske børns tilknytning til de sociale og politiske objekter i det politiske system i Grønland. Hermed sammenlignes børnenes alder med deres valg af abstrakte eller konkrete sociale objekter. I undersøgelsen vurderes børnenes forestillinger om Grønland ud fra deres valg af sociale objekter, dette gøres ved at undersøge børnenes svar på følgende spørgsmål: 1: Hvilke af disse billeder viser bedst hvad Grønland er? 3: Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland?

Endvidere undersøges hvilke personligheder børnene relaterer sig mest til ud fra følgende spørgsmål: 2: Hvem vil du helst være? 4: Hvem hjælper dig mest? 5: Hvem kan du bedst lide?

Som det sidste i dette kapitel beskrives de grønlandske børns tilknytning til autoriteterne ved hjælp af følgende 2 spørgsmål: Hvad er rigtigt? Hvis du skriver et brev til landstyreformanden/Kupik Kleist, er han: 1. *meget* interesseret i dit brev, 2. *lidt* interesseret i dit brev, 3. *ikke* interesseret i dit brev. Hvilke af disse personer er det vigtigst at høre efter? (med mulighederne mor, far, politimand og læreren)

I indledningen blev følgende spørgsmål stillet:

1. Ved børnene hvem der ”bestemmer”
2. Har kongehuset (dronningen og kronprinsen) nogen betydning for de grønlandske børn?
3. Hvilke udvalgte politiske figurer får de grønlandske børn først øje på?
4. Vil de grønlandske børn være i stand til at afgøre hvilke objekter, som er symbolerne for Grønland?
5. Er de grønlandske børn påvirkede af den mangeårige fælles historie med Danmark?
6. Hvilke politiske objekter vil de grønlandske børn vælge i sammenligning med de amerikanske og danske børn?
7. Vil de grønlandske børn også med stigende alder flytte deres fokus fra de konkrete sociale objekter til de abstrakte sociale objekter?

Undersøgelsen baserer sig på besvarelser fra i alt 103 børn. Som empiri anvendes data indsamlet vha. spørgeskemaet udviklet og tilpasset grønlandske børn i samarbejde med Pia Vedel Ankersen se bilag 5 og 6. Den anvendte metode i undersøgelsen er derfor kvantitativ.

Besvarelsene er indsamlet fra de 4 førnævnte skoler i Nuuk (se side 30 nederst). 47 af de 103 børn gik i 3 klasse, 25 gik i 6/7 klasse og 31 i 9 klasse. Af de 103 spørgeskemaer blev 64 besvaret på grønlandsk og 39 besvaret på dansk. Fra Nuussuaq fik vi 33 besvarelser, fra Kangillinnugit Atuarfiat fik vi 32 besvarelser, Nuuks Internationale friskole fik vi 26 besvarelser og fra ASK, fik vi 12 besvarelser. Ud af de 103 børn var 71 født i Grønland og 26 i Danmark. Ud fra børnenes egne udsagn taler 41 af dem både dansk og grønlandsk, hvorimod 24 kun taler grønlandsk og 32 kun taler dansk.

6.1 Tilknytningen til de sociale objekter i det politiske system

I kapitel 2 gennemgik jeg Eastons teori om amerikanske børns tilknytning til sociale objekter i det politiske liv. Denne teori tilsagde at de små børn først vil se præsidenten og politimanden som værende symbolerne på hele det politiske system. Derefter ville de lidt større børn vise en tendens til også at se grupperne og de forskellige institutioner i det politiske system. Til sidst forventedes det i denne undersøgelse, ligesom hos de amerikanske børn at se, at de største børn vil kunne se præsidenten som en del af det politiske system sammen med f.eks. kongressen og ikke som værende hele det politiske system, som de mindre børn forventes at tro. Der forventes således i denne undersøgelse at finde en forskel i børnenes valg af sociale objekter ud fra deres alder.

Tabel 1: De tre niveauer i det politiske system og typer af sociale objekter.

Niveauer i det politiske system	Typer af sociale objekter	
	Konkret	Abstrakt
Nationalt fællesskab	Dronningen/Kronprinsen	Flaget (flagene)
Regimet – den dømmende magt	Politimanden	Landsretten
Regeringen – udøvende og lovgivende magt	Landstyreformanden	Landstinget

Note: Tabel gengivet fra Ankensen 2006: 206.

Som det ses i tabel 1 foroven er de forskellige sociale objekter fordelt i forhold til om de kan kategoriseres som værende et konkret socialt objekt eller om de er et abstrakt socialt objekt. Her tænkes på Eastons beskrivelse af de tre niveauer i det politiske system som beskrevet i kapitel 2 side 15-16. Af de nationale fællesobjekter ses Dronningen og eller kronprinsen som de konkrete objekter, hvorimod Flaget eller flagene de abstrakte objekter. Regimet bliver repræsenteret af politimanden som det konkrete objekt, og Landsretten som det abstrakte.

I det følgende gennemgås følgende de fem spørgsmål jf. bilag nr. 5:

- **Spørgsmål 1: Hvilke af disse billeder viser bedst hvad Grønland er?**
- **Spørgsmål 2: Hvem vil du helst være?**
- **Spørgsmål 3: Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland?**
- **Spørgsmål 4: Hvem hjælper dig mest?**
- **Spørgsmål 5: Hvem kan du bedst lide?**

I tabel 2 på næste side ses fordelingen af hvad børnene på de forskellige klassetrin mener bedst viser hvad Grønland er. Af de konkrete sociale objekter er: Landsstyreformanden, dronningen, kronprinsen, politimanden, sygeplejersken, soldaten, forældrene, læreren, landstingsmedlemmet og fangeren. Af de abstrakte sociale objekter er: det grønlandske flag, Isbjørnen, landsretten, stemmeafgivelse/valg, og dannebrog. Spørgsmål 1 havde følgende valgmuligheder: Landsstyreformanden, dronningen, politimanden, det grønlandske flag, Isbjørnen, landsretten, stemmeafgivelse/valg, landstinget og dannebrog. Spørgsmål 2 og 4 havde følgende muligheder: Landsstyreformanden, kronprinsen, sygeplejersken, politimanden, soldaten, landstingsmedlemmet, forældrene, læreren og fangeren. Spørgsmål 5 havde samme valgmuligheder som nr. 2 og 4 men her var både Dronningen og Kronprinsen med. Spørgsmål 3 lignede spørgsmål 2, men her var Dronningen med i stedet for Kronprinsen.

6.1.1 Forestillinger om Grønland ud fra tilknytning til sociale objekter

Spørgsmål 1 handler om hvilke sociale objekter børnene mener bedst viser hvad Grønland er. Her forventes at se en forskel i børnenes valg, hvor det forventes ifølge Eastons teori (se kap 2), at de mindre børn især vil vælge de konkrete sociale objekter som værende det som viser hvad Grønland er. De ældre børn forventes at vælge de abstrakte sociale objekter. Som det ses i tabel 1 på næste side kan man se at hos de mindre børn ses en procentandel på 13 %, som har valgt Landstyreformanden og politimanden, som værende de bedste symboler for Grønland. Men der er ingen på mellemtrinnet som har valgt Landsstyreformanden, og hele 16 % på ældstetrinnet mener at han er et godt symbol for Grønland. Dette er uventet, da undersøgelserne i både Danmark og USA viser at valget af landets politiske leder vil være størst hos de mindste børn og faldende hos de større børn. Endvidere ses det at det kun er hos de yngste børn at 2 % af disse, har valgt Dronningen som det bedste billede på Grønland. Hvad angår politimanden følger de grønlandske børn teorien, som tilsiger at de yngre børn vil vælge denne, hvorefter tendensen vil være faldende med stigende

alder. Med hensyn til Landsretten, Valg, Landstinget og Dannebrog ses der ingen signifikant forskel i børnenes valg af disse objekter.

Tabel 2. Fordeling på klassetrin med børnenes mening om hvilke sociale objekter de mener bedst viser hvad grønland er. Procent, af de børn som på de forskellige klassetrin har valgt objektet som et ud af to mulige.

Socialt objekt	3 klasse	6 og 7 klasse	9 klasse	I alt
Landsstyreformanden	13		16	11
Dronningen*	2			1
Politimanden*	13	4		7
Det grønlandske flag	72	84	81	78
Isbjørnen	64	84	58	67
Landsretten	8,5	4	3	6
Stemmeafgivelse/valg	4			2
Landstinget	8,5	8	13	10
Dannebrog	6		3	4
I alt	191	184	171	186
N	47	25	31	103

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 1 lød: "Hvad viser bedst hvad grønland er? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)

a) Ikke alle børn krydsede to billeder af, derfor vil summen ikke give 200 procent.

* Signifikant forskel mellem aldersgruppernes valg af dette objekt.

Det fremgår af tabel 2, at de grønlandske børn i høj grad forbinder det grønlandske flag og isbjørnen med Grønland. Det er tydeligt at se, at de vurderer flaget og isbjørnen som værende de sociale objekter, som er visende for hvad Grønland er. Disse to objekter er med andre ord kendetegnene på Grønland. Dette ser jeg ved den store forskel i procent af valg, som børnene har foretaget idet det grønlandske flag er blevet valgt af 78 % af børnene som en ud af to mulige valg. Isbjørnen er næsten blevet valgt lige så ofte og er med de 67 % som en ud af to muligheder. Der er ingen signifikant ændring i valgene af disse to abstrakte objekter i forhold til børnenes alder.

Hvis man samler de børn, som har valgt både flaget og isbjørnen i en variabel og navngiver den V1Objekt = 1, og derefter sammenholder den nye variabel med klassetrinene fordelt på yngstetrinnet = 1, mellemtrinnet = 2 og ældstetrinnet = 3²³ kan man se, at det på 1 og 3 trin er ca. halvdelen af børnene som har valgt disse to muligheder, som værende det der bedst viser hvad Grønland er. På mellemniveauet har 76 % valgt kombinationen med flaget og isbjørnen, som værende det bedste billede for, hvad Grønland er.

²³ Betegnelserne yngste -, mellem -, og ældstetrinnet er det som i dag bliver brugt om netop disse aldersgrupper i den gode skole "Atuarfitsialak".

Som det også ses i den forrige tabel er der heller ikke her nogen aldersmæssig udvikling i børnenes valg af objekter. Ud fra børnenes valg af sociale objekter, kan man konkludere at for grønlandske børn i dag er Isbjørnen og det grønlandske flag det som bedst viser hvad grønland er, og disse kan dermed vurderes at være symbolerne for det nationale fællesskab. Det kunne tænkes at isbjørnen måske også kunne være et symbol for det grønlandske politiske fællesskab eller regeringen, da netop isbjørnen er logoet for Grønlands selvstyre? Se bilag 2. For at svare på det spørgsmål kræves der dog yderligere undersøgelser.

Tabel 3: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter om de har valgt begge nationale fællesskabsobjekter. Procent af børn på henholdsvis yngste, mellem og ældstetrinnet, som har valgt begge objekter.

Klassetrin	Valg af begge nationale objekter	Ikke valg af begge nationale objekter	I alt (n)
1 - yngstetrinnet	49	51	100 (47)
2 - mellemtrinnet	76	24	100 (25)
3 - ældstetrinnet	52	48	100 (31)
I alt	56	44	100 (103)

Note: data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Valg af objekter vedr. nationale fællesskabsniveau operationaliseres som, at børnene vælger både Isbjørnen og det grønlandske flag som udtryk for hvad Grønland er.

6.1.2 Hvem laver lovene?

Spørgsmål 3: Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland?

Til dette spørgsmål var der mulighed for at afgive et rigtigt svar ud fra de 9 muligheder. Det rigtige svar var således kombinationen mellem Formanden for Naalakkersuisut og Inatsisartut. Her er der en forventning om, at især de større børn modsat de mindre, vil være i stand til at vælge denne kombination, da de ifølge Eastons teori vil være i stand til at relatere sig til de abstrakte sociale objekter, hvilket Inatsisartut er. Her forventes kun en forskel i svar afhængigt af børnenes alder, da det er tilskrevet de større børn at have større forståelse af Inatsisartuts rolle som den lovgivende magt.

Tabel 4: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet med betydning for lovgivningen. Procent^{a)} af børn på hvert klassetrin, der har valgt objektet som et ud af to mulige.

Socialt objekt	3 klasse	6 og 7 klasse	9 klasse	I alt
Landsstyreformanden	81	92	74	82
Dronningen	40	24	23	31
Sygeplejerske	2		3	2
Politimanden	17	12	13	15
Soldat	6		10	6
Landstingsmedlem	36	72	65	53
Forældre	4		3	3
Skolelærer	2			1
Fanger	2		3	2
I alt	190	200	194	195
N	47	25	31	103

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 3 lød: "Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)"

a) ikke alle børn krydsede to billeder, derfor vil summen ikke give 200 procent.

På vores spørgsmål til børnene om hvem de tror, der laver lovene i Grønland kan man ud fra dataene se at hele 82 % af børnene tror at Landstyreformanden er med til at lave lovene. 53 % af børnene mener at det er landstingsmedlemmerne, som laver lovene. Men hele 31 % tror at det er Dronningen, som bestemmer mest, når der laves love i Grønland. Her ses det, at det specielt er de mindre børn i 3 klasse, som tror at Dronningen bestemmer ved lovgivning i Grønland. Denne tendens er faldende med alder, men ikke signifikant, da der ikke er forskel på valg af Dronningen som lovgiver mellem 6-7 klasserne og 9 klasserne.

Hos De mindre børn, er der en mindre tendens til at vælge Landstingsmedlemmet som lovgiver, men valget af landstingsmedlemmet som lovgiver er stigende med alder, men igen er der ikke signifikant forskel på 6-7 klassernes og 9 klassernes valg.

Som det 4 mest populære valg for lovgiver i Grønland ses politimanden, som i højere grad bliver valgt af de mindste børn. Denne tendens falder med alderen, men igen er der ikke forskel på 6-7 klassernes og 9 klassernes valg. Disse svar angiver således at børnenes forståelse af sammenhængen i det politiske system forbedres med alderen, således at børnene lærer at det er Formanden for Naalakkersuisut som sammen med Inatsisartut bestemmer mest, når der laves love i Grønland.

Et valg som dog kan undre en del er, at hele 10 % af børnene i 9 klasse har valgt soldaten som den de mener, der bestemmer mest ved lovgivning i Grønland.

Ved at sammensætte variablene landstyreformand og landstingsmedlem sammen og navngive denne nye variabel for V3Korrekt, kan man se at 47 af de 103 børn har valgt disse to muligheder for at være de to, som bestemmer mest når der laves love i Grønland. Man kan ved stigende klassetrin ikke se nogen stigning i valget af den ”rigtige” mulighed (Landstyreformand + landstingsmedlem), som forventet. Halvdelen af børnene eller 48 % på ældstetrinnet har valgt en anden sammensætning af lovgivere i Grønland. Man kan også se, at det faktisk er børnene på mellemtrinnet, som vælger den rigtige løsning oftest, da 64 % af dem har valgt, hvorimod børnene på yngstetrinnet kun har 32 % rigtige valg.

Tabel 5: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter om de har valgt både Landstyreformanden og landstingsmedlemmet som dem der bestemmer mest, ved lovgivning i Grønland. Procent af børn på henholdsvis yngste, mellem og ældstetrinnet, som har valgt begge objekter.

	Korrekt valg af landstyreformand og landstings-medlem for dem der bestemmer mest, når der laves love i Grønland.	Ikke korrekt valg af landstyreformand og landstingsmedlem for dem der bestemmer mest, når der laves love i Grønland.	I alt (n)
1 - yngstetrinnet	32	68	100 (47)
2 - mellemtrinnet	64	36	100 (25)
3 - ældstetrinnet	52	48	100 (31)
I alt	46	54	100 (103)

Note: data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 3 lød: ”Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)”. Det korrekte svar er Formanden for Naalakkersuisut og Inatsisartut.

6.2 Spejling, sympati og hjælpere

Ifølge Eastons teori som fremsat i kapitel 2 er det vigtigt at børnene danner positive tilknytninger til objekterne i det politiske system. Spørgsmålene 2, 4 og 5 handler om hvem børnene helst vil være, hvem der hjælper dem mest og hvem de bedst kan lide. Spørgsmålet om hvem de helst vil være skal forsøge at afdække hvem børnene mener der er bedst at spejle sig med. Spørgsmålet om hvem der hjælper dem mest skal afdække børnenes vurdering af deres egen plads i de nære relationer med hensyn til omsorg. Det sidste spørgsmål om hvem de bedst kan lide er igen for at afdække hvem børnene helst vil identificere sig med.

6.2.1 Hvem vil du helst være?

Spørgsmål 2 lød: Hvem vil du helst være?

Til dette spørgsmål var valgmulighederne igen de 9 objekter: Landsstyreformanden, Kronprinsen, sygeplejersken, politimanden, soldaten, landstingsmedlem, forældrene, skolelæreren og fangeren.

Dette spørgsmål skal vurdere hvem børnene spejler sig selv som. Til dette spørgsmål er børnene igen blevet opdelt efter deres alder, og hvilke sociale objekter børnene identificerer sig selv med.

Tabel 6: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin, samt efter hvem de helst vil være. Procent af børn på henholdsvis yngste, mellem og ældstetrinnet, som har valgt objektet, som et ud af to muligheder.

Socialt objekt	3 klasse	6 og 7 klasse	9 klasse	I alt
Landsstyreformanden		12	13	7
Kronprinsen	9	8	13	10
Sygeplejerske	21	36	26	26
Politimanden	34	20	23	27
Soldat	40	24	39	36
Landstingsmedlem	13		10	9
Forældre	21	60	26	32
Skolelærer	17	20	13	17
Fanger	15	4	23	15
I alt	170	184	186	179
N	47	25	31	103

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 1 lød: "Hvem vil du helst være? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)"

a) ikke alle børn krydsede to billeder, derfor vil summen ikke give 200 procent.

I forhold til børnenes vurdering af de nationale objekter er det med hensyn til hvem de spejler sig med stor forskel mellem deres valg. Hos de mindste børn er det mest populære valg overraskende soldaten, som i Grønland ikke er et så udbredt erhverv. Hos børnene i 6 og 7 klasse er det mest populære valg til gengæld forældrene og hos de ældste børn er soldaten igen det mest populære valg.

Som det ses af tabel 6 er der meget stor spredning på valgene af sociale objekter, i forhold til dem børnene gerne vil være. I 3 klasse er det mest populære valg som skrevet soldaten, efterfulgt af politimanden og forældrene sammen med sygeplejersken på en delt 3-plads. På 6-7 classes niveau er de mest populære valg forældrene, sygeplejersken og soldaten. På 9 classes niveau er valget faldet på soldaten, og sygeplejersken og forældrene på anden pladsen. Alt i alt er soldaten relativt populær på alle klassetrin på trods af at soldater i grønland er et meget sjældent syn og at

se en grønlandsk soldat er endnu mere sjældent. Så man må gå ud fra at det er selve rollen som soldat der tiltaler børnene og ikke den person som udfylder rollen som soldat.

Et andet af de valgmuligheder, de grønlandske børn har haft, er fangeren, som er blevet valgt af 15 % af børnene, hvoraf hele 23 % af børnene i 9 klasse har valgt dette objekt. Hos 9 klasserne gør det dermed fangeren mere populær end både Landstyreformanden, Kronprinsen, Landstingsmedlemmet og skolelæreren. Dette kan måske have en sammenhæng med, at de ældre børn er mere opmærksomme på samfundets normer og værdier end de mindre børn. Af mange ses fangeren som værende billedet på den ”rigtige” grønlander, det kan tænkes at de større børn er mere opmærksomme på dette faktum, trods det at der i Nuuk ikke findes særligt mange fangere.

Ved dette spørgsmål er der, som set ved de tidligere spørgsmål heller ingen aldersvariation.

6.2.2 Hvem hjælper dig mest?

Spørgsmål 4 lød: Hvem hjælper dig mest?

Til dette spørgsmål var valgmulighederne igen de 9 objekter som ved spørgsmål 2.

Tabel 7: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem der hjælper dem mest. Procent^{a)} af børn på hvert klassetrin, der har valgt objektet som et ud af to mulige.

Socialt objekt	3 klasse	6 og 7 klasse	9 klasse	I alt
Landsstyreformanden	9		26	12
Kronprinsen	4	4	6	5
Sygeplejerske*	53	44	32	45
Politimanden	15	4	16	13
Soldat	11	4	10	9
Landstingsmedlem			19	6
Forældre	53	84	39	56
Skolelærer	26	48	29	32
Fanger*	2	4	6	4
I alt	173	192	183	182
N	47	25	31	103

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 4 lød: ” Hvem hjælper dig mest? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)”.

a) ikke alle børn krydsede to billeder, derfor vil summen ikke give 200 procent.

* Signifikant forskel mellem aldersgrupperne i valget af dette objekt.

På vores spørgsmål om hvem der hjælper barnet mest faldt valgene på forældrene som det mest populære valg med 56 %, sygeplejerske med 45 % og skolelærer med 32 %. Disse valg kan

være et tegn på at børnene relaterer sig til de personer der er i deres nærmeste omgangskreds, dog med sygeplejersken havende en høj frekvens. Disse tre valgmuligheder var der stor enighed om klassetrinene imellem, da de var de tre mest populære valg blandt børnene, dog med en mindre forskel i rækkefølgen. De eneste objekter, hvor der er forskel i valg med alderen ses ved sygeplejersken, som bliver valgt sjældnere med stigende alder og fangeren som stiger i popularitet med stigende alder. Til de resterende valgmuligheder ses der igen ikke nogen signifikante ændringer aldersgrupperne imellem.

6.2.3 Hvem kan du bedst lide?

Spørgsmål 5 lød: Hvem kan du bedst lide?

Til dette spørgsmål var valgmulighederne de 10 objekter: Landsstyreformanden, Dronningen, Kronprinsen, sygeplejersken, politimanden, soldaten, landstingsmedlemmet, forældrene, læreren og fangeren.

Tabel 8: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem de bedst kan lide. Procent^{a)} af børn på hvert klassetrin, der har valgt objektet som et ud af to mulige.

Socialt objekt	3 klasse	6 og 7 klasse	9 klasse	I alt
Landsstyreformanden*	2	4	6	4
Dronningen	23	16	16	19
Kronprinsen	13	12	19	15
Sygeplejerske	11	12	16	13
Politimanden	30	4	10	17
Soldat	23	16	35	26
Landstingsmedlem	2	4		2
Forældre	60	80	35	57
Skolelærer	19	48	10	23
Fanger	9	4	26	13
I alt	192	200	173	189
N	47	25	31	103

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5 Spørgsmål nr. 5 lød: ”Hvem kan du bedst lide? (Se på billederne. Vælg 2 og kryds af)”

a) ikke alle børn krydsede to billeder, derfor vil summen ikke give 200 procent.

Som det ses i tabel 7 er de mest populære valg hos de mindste børn forældrene, politimanden og Dronningen sammen med soldaten på en delt 3. plads. Hos børnene i 6-7 klasse har deres foretrukne valg været forældrene, skolelæreren og Dronningen. Hos de ældste børn er valget på hvem de bedst kan lide faldet på soldaten og forældrene på en delt 1. plads og fangeren

som den anden mest valgte personlighed. Igen kan de ældste børns valg af fangeren tolkes som værende grundet i en større forståelse af samfundets normer og værdier i forhold til de mindre børns værdier og normer, som ikke er så veludviklede endnu. Igen er der ingen signifikant forskel i børnenes valg af sociale objekter i form af den de bedst kan lide aldersgrupperne imellem.

Alt i alt er forældrene igen som i spørgsmål 4 det mest populære valg med soldaten lige efter, og skolelæreren som det 3 mest valgte.

6.3 Tilknytning til Autoriteter

Ud fra Eastons teori, som fremsagde at især børnene i de mindre klasser vil have stor tilknytning til præsidenten og politimanden er dette spørgsmål medtaget for at undersøge hvorledes børnenes syn er på Formanden for Naalakkersuisut. Eastons teori sagde at de mindre børn har For at undersøge hvorledes børnene ser på Formanden lyder spørgsmålet hvordan børnene mener at Kuupik Kleist vil reagere på et brev fra dem. Spørgsmål nr. 6 lød: Hvad er rigtigt? Hvis du skriver et brev til landstyreformanden/Kupik Kleist, er han Til dette var der 3 valgmuligheder; han kunne være *meget* interesseret, *lidt* interesseret eller *ikke* interesseret i brevet.

Tabel 9: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af muligt svar fra Landstyreformanden hvis de skrev et brev til denne.

Klassetrin	Hvis du skriver et brev til landstyreformanden er han så:			
	Meget interesseret i brevet	Lidt interesseret i brevet	Ikke interesseret i brevet	I alt
1	43 %	37	20	46
2		67	33	24
3	43	36	21	28
I alt	33	44	23	100
N	32	43	23	98

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag 5. Spørgsmål nr. 6 lød: ”Hvad er rigtigt? Hvis du skriver et brev til landstyreformanden/Kupik Kleist, er han: 1. *meget* interesseret i dit brev, 2. *lidt* interesseret i dit brev, 3. *ikke* interesseret i dit brev.”

Som det ses af tabel 9 vælger de mindste børn oftest at Landstyreformanden er meget interesseret i deres brev, hvilket kan vise ubetinget tillid til landstyreformanden. Børnene på mellemtrinnet vælger oftest at landstyreformanden er lidt interesseret i deres brev. Men igen

viser dette spørgsmål at der ikke er nogen aldersmæssig variation, da de ældste børn også oftest vælger den mulighed at landstyreformanden synes deres brev er meget vigtigt.

6.3.1 Hvem er det vigtigst at høre efter?

Hvilke af disse personer er det vigtigst at høre efter?

Dette spørgsmål blev taget med for at undersøge hvor børnenes syn på autoriteter ligger. Ifølge Eastons teori vil de mindre børn først relatere sig til deres forældre og i særdeleshed deres far. Endvidere siger teorien at de mindre børn vil se deres far og politimanden som de naturlige autoriteter.

Tabel 10: Undersøgte børn fordelt efter klassetrin samt efter deres valg af socialt objekt ved spørgsmålet om, hvem der er vigtigst at høre efter. Procent af børn på hvert klassetrin, der har valgt objektet som mulighed.

	Hvilke personer er det vigtigst at høre efter?				
	Din mor	Din far	Læreren	Politimanden	I alt (n)
1	26	11	7	56	100 (46)
2	50	17	13	20	100 (24)
3	42	27	8	23	100 (26)
N	35	16	8	37	96
%	36	17	8	39	100

Note: Data fra spørgeskemaundersøgelse af børn gennemført i foråret 2009 jf. bilag ... Spørgsmål nr. 8 lød: ”Hvilke af disse personer er det vigtigst at høre efter? (sæt 1 kryds)”

Dataene i tabel 10 viser at de mindre børn ser politimanden som værende den person, man mest skal lytte efter. Dvs. at de mindre børn ser politimanden som værende den person med mest autoritet selv mere end deres forældre. Børnene på mellemtrinnet mener til gengæld at det er vigtigst at lytte efter deres mødre, hvilket også gælder for de ældste børn. Dette kunne måske have noget at gøre med at der stadig er en rest fra den gamle grønlandske kultur hvor kvinden i huset var den som bestemte i hjemmet og hvor faderen ofte var på jagt. Denne familiestruktur kunne sagtens være gældende i dagens grønland også. Grønlandske børn i dag ser således moderen som værende en autoritet frem for faderen, som det er set i undersøgelserne af Easton fra USA med de amerikanske børn.

6.4 Delkonklusion

I dette kapitel blev data fra spørgeskemaet behandlet, først i en SPSS- fil, som blev overført til egne skemaer. Gennemgangen forventedes at føre til svar på de spørgsmål, som blev stillet i indledningen

I undersøgelsen blev først tilknytningen til de sociale objekter i det politiske system undersøgt, hvor det viste sig at de grønlandske børn i høj grad forbinder det grønlandske flag og isbjørnen med det nationale fællesskab, idet disse to objekter blev valgt med stor overbevisning. Der var dog ingen aldersmæssig forskel i børnenes valg af begge nationale objekter.

Til spørgsmålet om hvem der bestemmer mest når der bliver lavet love i Grønland viste det sig at alle børnene på de tre klassetrin har en god forståelse for at Landstyreformanden sammen med Landstingsmedlemmerne laver lovene. Der ses dog en stor procentdel af især de mindste børn, som tror at Dronningen er med til at lave love hvor denne tendens falde lidt med stigende alder. Politimanden var for de mindste børn også et ret populært valg som lovmager.

Til spørgsmålene som omhandlede børnenes spejling, sympati og hvem de mener hjælper dem mest, viste det sig at til spørgsmålet om hvem de helst vil være at være en stor spredning på valgene idet de mindre børn og de ældste børn helst ville være soldaten, ville børnene på mellemtrinnet helst ville være forældrene.

Valgene til spørgsmålet om hvem der hjælper dem mest svarede de mindste børn at det gjorde sygeplejersken og forældrene, hvorimod mellemtrinnet og de ældste mener at forældrene hjælper dem mest. Det er også forældrene som alle børnene bedst kan lide.

Med hensyn til børnenes syn på autoriteter, viser det sig overraskende nok at de grønlandske børn vurderer deres mor som værende en større autoritet end faderen, og kun lige lidt mindre autoritær end politimanden.

7. Konklusion

I indledningen til denne opgave blev der stillet 7 spørgsmål som skulle svares på ved hjælp af de 5 spørgsmål stillet i forhold til børnenes tilknytning til det politiske system.

For at svare på disse spørgsmål blev først Eastons teori fremsat i kapitel 2, hvor socialisering af støtten til det politiske system blev beskrevet. Det viste sig at for Easton handler socialisering om barnets tilknytning til de sociale objekter i det politiske system. Easton har svært ved at forstå hvorledes barnet kan danne så stærke positive følelser til objekterne i det politiske system. Han mener som også beskrevet tidligere at børn bliver født med et sind som en blank tavle. Denne formodning bliver derfor problematiseret i kapitel 3, hvor en alternativ teori til at forstå socialisering på blev præsenteret via Harris' og Flavells nytænkning, i retning af børn som konstruktive tænkere, med en evne til selv at danne deres positive tilknytninger uden nødvendigvis at kopiere deres forældres eller samfundet gængse holdninger og politiske forestillinger.

I det 4. kapitel blev politisk socialisering i Grønland gennemgået med en grønlandsk vinkel. Her blev sammenhængen i det grønlandske politiske system forklaret og hvordan Grønland og Danmark deler historie sammen, hvorfor det grønlandske politiske system ligner det danske meget. I det grønlandske samfund findes der dog andre sociale objekter, som ikke findes i Danmark så som fangeren, isbjørnen og det grønlandske flag. I Grønland er der endvidere forskel i familieforholdene, idet de grønlandske familier oftest er meget store og sammenholdet er meget stærkt, hvorimod dette er mindre udbredt i Danmark.

For at vende tilbage til de spørgsmål som der blev analyseret i kapitel 6 dataanalysen lød svarene således:

Spørgsmål 1: Hvilke af disse billeder viser bedst hvad Grønland er?

Til dette spørgsmål faldt de grønlandske børns valg på isbjørnen og det grønlandske flag som værende symbolerne for Grønland. Dette er paradoksalt i og med at de fleste grønlandske børn faktisk aldrig har set en isbjørn og da de ikke er specielt udbredte på hele Grønland, ser det alligevel ud til at isbjørnen er et tegn på den grønlandske identitet i børnenes øjne.

I datagennemgangen blev diskuteret om isbjørnen af børnene blev valgt pga. at den er et tegn for grønlands selvstyre? Se bilag 2. Det er endvidere svært at vurdere om valget af isbjørnen er vores eget syn på os selv, eller om det syn på os selv er blevet formet af den vestlige verden?

Spørgsmål 2: Hvem vil du helst være?

Soldaten har til dette spørgsmål overtaget pladsen som børnenes ideal billede. Dette valg var især populært hos de mindste og de ældste børn. Dette er igen paradoksalt idet soldater er et meget

sjældent syn i Grønland og endnu sjældnere er grønlandske soldater. Endvidere vil en relativt stor andel af de ældste børn gerne være fanger – hele 23 % - hvilket igen er et overraskende valg, da fangere er et meget sjældent syn i Nuuk. Dette er måske de ældste børns måde at takle samfundets evige diskussion mellem det traditionelle fangererhverv og overgangen til nye hverv i dagens grønland. Det er måske børnenes forsøg på at holde fast i eller et forsøg på at definere deres kulturarv.

Spørgsmål 3: Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland?

Svarene på dette spørgsmål fordelte sig på den måde, at de mindre børn oftere troede at Dronningen bestemmer ved lovgivning i Grønland. Hos børnene på mellem, - og ældstetrinnet er de rigtige valg af Landstyreformanden og Landstingsmedlemmet det mest populære. Der er dog ingen signifikant aldersvariation. Som det kunne ses ud fra børnenes valg har i alt 31 % af de grønlandske børn haft en formodning om at Dronningen bestemmer i Grønland.

Spørgsmål 4: Hvem hjælper dig mest?

Til dette spørgsmål var der stor enighed da de mest hjælpsomme i børnenes verden er deres forældre efterfulgt af sygeplejersken og skolelæreren. Dette kan være et tegn på at børnene føler sig naturligt hjulpet mest af de personer, som omgås dem mest i deres hverdag.

Spørgsmål 5: Hvem kan du bedst lide?

Ud fra børnenes svar på dette spørgsmål kan det ses at børnene på alle klassetrinnene bedst kan lide deres forældre hvorimod soldaten igen er relativt populær. Hos de større børn ses igen at fangeren er meget populær på trods af at han er sjælden i Nuuk. Der er heller ikke til dette spørgsmål nogen signifikant forskel på udviklingen af børnenes valg.

Der er ingen signifikant aldersvariation til nogen af spørgsmålene hos de grønlandske børn, som forventet.

På spørgsmålet om hvem børnene synes det er vigtigst at høre efter faldt valget overraskende nok oftest på moderen end faderen. Politimanden mente især de mindre børn var vigtig at høre efter, hvor både mellem, - og ældstetrinnet mener moderen har den største autoritet.

Dette er endnu en overraskende i forhold til Eastons teori, som påpegede at faderen sammen med politimanden blev set af børn som de ideelle autoriteter.

For at vende tilbage til spørgsmålene stillet i problemformuleringen, vil disse blive gennemgået en ad gangen:

1. Ved børnene hvem der ”bestemmer”?

Ja, de grønlandske børn har en formodning om at det er Landstyreformanden og Landstingsmedlemmerne som bestemmer mest ved grønlandsk lovgivning. Dog er Dronningen godt med.

2. Har kongehuset (Dronningen og Kronprinsen) nogen betydning for de grønlandske børn? Umiddelbart var forventningen at Kronprinsen ville være meget populær blandt de grønlandske børn idet han for nogle år siden deltog i Sirius-patruljen i Nordøstgrønland. Dette var dog ikke tilfældet, da det viste sig at Dronningen viste sig at være mere populær, og i forbindelse med lovgivning viste det sig, at hun i mange af børnenes forestillinger bestemte ved lovgivning.

3. Hvilke udvalgte politiske figurer får de grønlandske børn først øje på? Af de politiske figurer, som de grønlandske børn først får øje på kan nævnes Landstyreformanden og politimanden som ventet, Dronningen som ikke var helt så ventet, isbjørnen, fangeren og soldaten, som viste sig at være mere populære end forventet og selvfølgelig de mest nære relationer i børnenes hverdag som omfatter forældrene, sygeplejersken og skolelæreren.

4. Vil de grønlandske børn være i stand til at afgøre hvilke objekter, som er symbolerne for Grønland?

De grønlandske børn vist sig at have en ret klar fornemmelser for hvilke objekter, som var de bedste symboler for Grønland. Børnene var således meget enige i, at de symboler som bedste viser hvad Grønland er, var Isbjørnen og det grønlandske flag.

5. Er de grønlandske børn påvirkede af den mangeårige fælles historie med Danmark? Ud fra børnenes valg af sociale objekter i svarene i spørgeskemaet kan Dronningens og soldatens høje antal stammer tolkes som værende et tegn på at der i de grønlandske børns forestillingsverden stadig er rester af kulturelle symboler fra Danmark i dagens Grønland.

6. Hvilke politiske objekter vil de grønlandske børn vælge i sammenligning med de amerikanske og danske børn?

I forhold til de danske og amerikanske børn var valgene egentlig ikke så forskellige idet det meget var de samme objekter, som blev valgt, hermed ment landets øverste leder, dronningen soldaten, flaget. Hos de amerikanske børn er stemmeafgivelse dog mere valgt end tilfældet er i Grønland.

7. Vil de grønlandske børn også med stigende alder flytte deres fokus fra de konkrete sociale objekter til de abstrakte sociale objekter?

Til dette spørgsmål viste der sig desværre ikke noget konkret billede. Det var forventet at de ældre børn i højere grad ville knytte sig til de mere abstrakte objekter, hvorimod det var forventet at de mindre børn ville knytte sig til de konkrete objekter. Dette var ikke tilfældet, da de ældste

børn svarede meget anderledes end forventet. Måske er det pga. af det meget lille antal respondenter, som kan være skyld i dette lidt brogede billede.

8. Perspektivering

I forhold til hvad der blev fundet ud af i denne opgave, ville det være helt på sin plads at udvide den samme undersøgelse med langt flere respondenter. Her tænkes på at der skulle indsamles svar fra børn i alle byerne på Grønland, og fra en stor del af bygderne, især for at sammenligne børnenes forskellige eller ensartede svar og valg.

I en yderligere undersøgelse kunne man for de grønlandske børn have medtaget: Niviarsiaq som er nationalblomsten, nationaldragterne, billedet af en sæl, en hundeslæde og evt. Julemanden, som valgmuligheder for nationale og sociale objekter, samt symboler for Grønland.

En anden ting der kunne forbedres kunne endvidere være at medtage alle klassetrinene, idet billedet som de grønlandske børn i denne opgave gav, var anderledes end forventet. Derfor kunne det være en ide at begynde fra bunden af, som i f.eks. Eastons første undersøgelser af de amerikanske børn.

Det kunne blandt andet også være interessant at afprøve Harris' teori på den måde at både forældrene og skolelæreren skulle udfylde samme spørgeskema som børnene. Det kunne således blive efterfulgt af et kvalitativt interview af børnene og forsøge at få frem hvem børnene selv mener, betød mest for deres valg.

9. Litteraturliste:

- Ankersen, Pia Vedel (2005): *Piagets udviklingsteori*. Arbejdsrapport. Aarhus: Institut for Statskundskab.
- Ankersen, Pia Vedel (2006): *Den politiske legitimitet oprindelse – en fodnote til Easton*. Aarhus: Politica.
- Arnfred, Signe (1991): Kvinder, mænd, arbejde og seksualitet i den grønlandske moderniseringsproces I: *Kvinder i Grønland – sammen og hver for sig*. Atuakkiorfik. S. 82-125.
- Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (1990): *Den samfundsskabte virkelighed. En videnssociologisk afhandling*. Viborg: Nørhaven A/S. 6 oplag. s.153-188.
- Dancey, Christine P. & Reidy, John (2004): *Statistics without math's for psychology*. Pearson, prentice Hall. Third edition.
- Easton, David & Hess, Robert D (1962): The child's political world In: *Midwest journal of political science*. Vol. 6 no. 3, s. 229-246.
- Easton, David & Hess, Robert D (1960): The child's changing Image of the President In: *The public Opinion Quarterly*, Vol. No. 4, s. 632-644.
- Easton, David & Dennis, Jack (1965): The child image of government In: *The annals of the American Academy of political and social science*, Vol. 361, s. 40-57.
- Easton, David (1968): The theoretical relevance of political socialization In: *Canadian journal of political science* Vol. 1, s. 125-146.
- Easton, David (1957): An approach to the analysis of political systems. *World politics*, no. 9, s. 383-400.
- Easton, David & Dennis, Jack (1969): *Children in the political system – origins of political legitimacy*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Flavell, John H (1992): Cognitive Development: Past, present, and future In: *Developmental Psychology*, vol. 28, no. 6, s. 998-1005.
- Grønlandsk-dansk selvstyrekommissions betænkning om selvstyre i Grønland (2008). København, Grønlandsk-Dansk selvstyrekommission.
- Harris, Judith Rich (2000): *Myten om børns opdragelse – hvorfor bliver børn som de bliver?* København: Gyldendal, Nordisk forlag A/S.
- Harris, Judith Rich (1995): Where is the child's environment? A Group Socialization Theory of Development In: *Psychological review*, vol. 102, no. 3, s. 458-489.

- Hellevik, Ottar (2003): *Forskningsmetode i sosiologi og statsvitenskap*. Oslo:
Universitetsforlaget, 7 udgave, 2 oplag.
- Jensen Carsten (red.) (1998): David Easton: Om at analysere politiske systemer I: *Grundbogen i statskundskab*. Akademisk forlag.
- Kristensen, Erik Kærsgaard (1993): *Kulturforskelle og den internationale markedsføring*.
Frederiksberg: Samfundslitteratur, 3 udgave. s. 40-56.
- Kahlig, Wolfgang og Bannerjee, Nina (red.) (2007): *Børn og unge i Grønland – en antologi*.
MIPI-Ilisimatusarfik-milik publishing.
- Petersen, Robert (1999): *Grønlandske hushold og deres opgaver i gamle dage I*: Tidsskriftet
Grønland Nr. 6. oktober. 1999. S. 213-232.
- Rienecker, Lotte og Jørgensen, Peter Stray (2008): *Den gode opgave*. 3 udgave, 2 oplag. Forlaget
Samfundslitteratur.
- Statistisk årbog 2008. Grønlands Hjemmestyre. Grønlands statistik.
- Skydsbjerg, Henrik (1999): *Grønland 20 år med hjemmestyre – en samtidshistorie om Grønlands udvikling under hjemmestyret*. Nuuk: Forlaget Atuagkat.
- Sabroe, Knud Erik (1989): *SOCIALPSYKOLOGI. Forståelsesrammer og begreber*. Danmark:
Akademisk forlag. 2 udgave, 2 oplag.

Hjemmeside: www.nanoq.gl

Bilag nr. 1: Oversigt over Naalakkersuisut

De 9 departementer i det grønlandske Naalakkersuisut (Landstyre) er i dag inddelt i:

1. Formandens Departement herunder udenrigsdirektoratet, Kupik Kleist, som også er formand for partiet IA.
2. Departementet for Boliger, Infrastruktur og Trafik ved Jens B. Frederiksen Demokraterne.
3. Departementet for finanser ved Palle Christiansen Demokraterne.
4. Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug ved Ane Hansen IA.
5. Departementet for Erhverv og råstoffer ved Ove Karl Berthelsen IA.
6. Departementet for Sundhed ved Agathe Fontain IA.
7. Departementet for Sociale anliggender ved Maliina Abelsen IA.
8. Departementet for Kultur, uddannelse, forskning og kirke ved Mimi Karlsen IA.
9. Departement for indenrigsanliggender, Natur og Miljø ved Anthon Frederiksen Kattusseqatigiit.

Bilag nr. 2: Logoet for grønlands selvstyre.

Fra www.Nanoq.gl

Bilag nr. 3: De deltagende skoler og antal deltagende børn.

Skole	3 klasse	6-7 klasse	9 klasse	I alt
Nuussuup Atuarfia	11	14	8	33
Nuuks Internationale friskole	15	11		26
Atuarfik Samuel Kleinschmidt			12	12
Kangillinnguit Atuarfia	21		11	32
I alt	47	25	31	103

Bilag nr. 4: Oversigt over skolebesøg:

Uge 24

Tid/dato:	man 8/6-09.	tirs 9/6-09.	ons 10/6-09.	tors 11/6-09.	fre 12/6-09.
8.00-9.30	3 klasse Kangillinnguit				
9.50-11.20	7 Klasse Nuussuaq				
12.00- 13.30					

Uge 25:

Tid/dato:	man 15/6-09.	tirs 16/6-09.	ons 17/6-09.	tors 18/6-09.	fre 19/6-09.
8.00-9.30		9 B. Nuussuaq ved Rakel	6 klasse NIF	9. A. ASK	
9.50-11.20			3 klasse NIF		
12.00- 13.30					

Uge 26:

Tid/dato:	Den 22/6-09.	Den 23/6-09.	Den 24/6-09.	Den 25/6-09.
8.00-9.30	3 kl. Nuussuaq Emilie Johansen, Lærerværelset			
9.50-11.20				
12.00- 13.30	9 klasse Kangillinnguit (Magdalene)			

Bilag nr. 5: Spørgeskema dansk

Spørgeskema

Skole: _____

Klasse: _____

Er du:

- Dreng
- Pige

Hvor er du født?

- Grønland
- Danmark
- Andet sted

Hvilke sprog taler du?

- Grønlandsk
- Dansk
- Begge
- Andet

Hvis du taler et andet sprog skriv det her: _____

1. Hvilke af disse billeder viser bedst, hvad Grønland er? Se på billederne. Vælg 2 og kryds af.

Landsstyreformand

Dronningen

Politimand

Flaget

Isbjørn

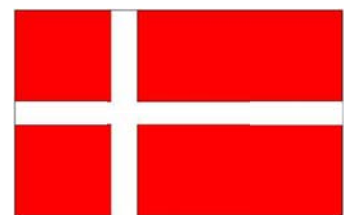
Landsretten

Stemmeafgivelse/valg

Landstinget

Dannebrog

2. Hvem vil du helst være? Vælg 2 billeder og kryds af.

Landsstyreformand

Kronprins Frederik

Sygeplejerske

Politimand

Soldat

Landstingsmedlem

Forældre

Skolelærer

Fanger

3. Hvem bestemmer mest, når der laves love i Grønland? Vælg

Landsstyreformand

Dronningen

Sygeplejerske

Politimand

Soldat

Landsting

Forældre

Skolelærer

